

School Counselors' Views on Internet-Based Interventions

Burak Köksal¹ Ömer Özer²

ARTICLE INFO

DOI: 10.29299/kefad.1513146

Received: 09.07.2024

Revised: 08.09.2024

Accepted: 29.10.2024

Keywords: Internet-based Intervention,
Psychological Counselor,
School Psychological Counseling

ABSTRACT

Childhood and adolescence years typically mark the onset of mental health problems. Psychological counselors provide mental health support for students in schools. However, a variety of factors, such as the high number of students and the workload of psychological counselors, make it difficult for children and adolescents to obtain the assistance they need. Internet-based interventions have the potential to significantly alleviate these challenges. In this study, school psychological counselors' perspectives on internet-based interventions were investigated. Ten psychological counselors, working at different levels, were included in the study. Semi-structured interviews were conducted individually in order to attain the perspectives of the participants. The data obtained, as a result of the interviews, were examined through content analysis. As a result of the interviews, three themes were determined: advantages, concerns, and internet-based interventions in counseling services. Participants have highlighted the benefits and drawbacks of internet-based interventions for psychological counselors, students, and parents receiving services. They further evaluated the potential applications of internet-based treatments in counseling services and psychological counselors' needs. The study's findings highlight both the challenges and opportunities for offering internet-based treatments in Turkish schools.

Okul Psikolojik Danışmanlarının İnternet Tabanlı Müdahalelere İlişkin Görüşleri

MAKALE BİLGİLERİ

DOI: 10.29299/kefad.1513146

Yükleme: 09.07.2024

Düzeltilme: 08.09.2024

Kabul: 29.10.2024

Anahtar Kelimeler:İnternet Tabanlı Müdahale,
Psikolojik Danışman,
Okul Psikolojik Danışmanlığı

ÖZ

Çocukluk ve ergenlik dönemi ruh sağlığı problemlerinin başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Okullarda öğrencilere yönelik ruh sağlığı desteği psikolojik danışmanlar tarafından verilmektedir. Ancak öğrenci sayısının fazlalığı, psikolojik danışmanların iş yükü gibi farklı nedenler çocuk ve ergenlerin ihtiyaç duyduğu desteği almasını zorlaştırmaktadır. İnternet tabanlı psikolojik destek müdahaleleri, bu zorlukların üstesinden gelmede önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bu çalışmada okul psikolojik danışmanlarının internet tabanlı müdahalelere yönelik görüşleri incelenmiştir. Araştırmaya farklı kademelerde görev yapan 10 psikolojik danışman dahil edilmiştir. Katılımcıların görüşlerini alabilmek için bireysel yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler neticesinde elde edilen veriler içerik analizi ile incelenmiştir. Katılımcıların görüşleri neticesinde avantajlar, endişeler ve PDR hizmetlerinde internet tabanlı müdahaleler olmak üzere üç temaya ulaşılmıştır. Katılımcılar internet tabanlı müdahalelerin psikolojik danışman ve hizmet alan öğrenci ve veli açısından avantajları ve endişelerine yönelik görüşler bildirmişlerdir. Ayrıca PDR hizmetlerinde internet tabanlı müdahalelerin uygulama alanları ve psikolojik danışmanların ihtiyaçlarının neler olabileceği değerlendirmişlerdir. Araştırmanın bulguları, Türkiye'de okullarda internet tabanlı müdahalelerin sunulmasının önündeki engelleri ve kolaylaştırıcılarının neler olabileceğini ortaya koymaktadır.

1. Giriş

Çocukluk ve ergenlik ruh sağlığı problemleri için riskli bir dönemdir. Yaşam boyu ruhsal bozukluk vakalarının yarısı çocukluk ve ergenlik döneminde ortaya çıkmaktadır (Kessler vd., 2005). Dünya çapında ruh sağlığı bozukluklarının çocuk ve ergenlerde tahmini yaygınlık oranı %13.4 olarak belirtilmektedir (Polanczyk vd., 2015). Çocukluk ve ergenlikte yaşanan ruh sağlığı problemleri akademik performansın düşmesi (Agnafors vd., 2021), okulu bırakma (Esch vd., 2014; Porche vd., 2011), madde kullanımı (Richert vd., 2020), intihar (Ong vd., 2021) gibi önemli krizlerle yakından ilişkilidir. Ayrıca erken dönemde yaşanan ruh sağlığı problemlerinin olumsuz etkisi ileriki yılları da etkilemekte ve yetişkinlikte ruhsal rahatsızlık yaşama riskini de arttırmaktadır (Pine vd., 1998). Çocukların ve ergenlerin ruh sağlığı problemleri ile ilişkilendirilen bu olumsuz sonuçlar, profesyonel tedaviye erişimin önemini ortaya koymaktadır. Ancak bu olumsuz etkilere rağmen çocuklar ve ergenler, ruh sağlığı ile ilgili bilgi eksikliği, damgalanma (Gulliver vd., 2010), ailenin ilgisizliği, ekonomik koşullar, uzmana ulaşamama veya yoğun bekleme listesi gibi engellerden dolayı yeterli profesyonel psikolojik desteği alamamaktadır (Radez vd., 2021; Reardon vd., 2017). Çocuk ve ergenlerin profesyonel ruh sağlığı desteği almasının kolaylaştırıcılarının okul temelli ruh sağlığı çalışmalarının olduğu belirtilmektedir (Clark vd., 2018). Okullar, ruh sağlığı problemlerinin önlenmesi için öğrencilere ulaşabilecek kritik bir temas noktasıdır. Zamanın bir büyük bölümünü okulda geçiren çocuk ve ergenlerin rahatlıkla ulaşabilecekleri ruh sağlığı uzmanı ise okul psikolojik danışmanıdır.

Türkiye’de okullarda psikolojik danışmanlık ve rehberlik (PDR) faaliyetlerinin sunulması ve bu faaliyetlerin koordinasyonu psikolojik danışmanlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Psikolojik danışmanlardan bireysel ve grup şeklinde olmak üzere gelişimsel ve önleyici hizmetler (bireyi tanıma çalışmaları, bilgi verme çalışmaları/bireysel görüşmeler, yöneltme ve izleme), iyileştirici hizmetler (bireysel ve grupla psikolojik danışma, psikososyal müdahale, yönlendirme) ve destek hizmetleri (veliye ve öğretmene müşavirlik, toplantılar) alanlarında hizmet beklenmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2020). Ancak okullardaki psikolojik danışman sayısı bu faaliyetlerin gerçekleştirebilmesi için gereken sayıdan uzaktır (Tagay ve Savi Çakar, 2017; Tuzgöl Dost, 2020). Okul psikolojik danışmanları genellikle zamanlarını davranış ve uyum sorunları gibi problemler yaşayan öğrencilerle çalışarak harcamaktadırlar (Beames vd., 2021). Ayrıca okul psikolojik danışmanlarının, okullardaki rol belirsizliği, velilerin ve öğrencilerin PDR hizmetlerine yönelik ilgisizliği, mekansal yetersizlikler gibi problemler yaşadıkları görülmektedir (Tagay ve Savi Çakar, 2017). Okullardaki sınırlı kaynaklar, mevcut sorunlar ve çeşitli sorumluluklar okul danışmanlarının müdahale edici ve önleyici uygulama çabalarını daha da engelleyebilir (O’Dea vd., 2017). Bütün bunlar birlikte ele alındığında okul

psikolojik danışmanlarının tüm öğrencilere bireysel olarak yeterli düzeyde ruh sağlığı hizmeti verilmesinin güçleşebileceği söylenebilir. Diğer taraftan gençlerin internet üzerinden ruh sağlığı ile ilgili bilgi aradıkları ve internet tabanlı müdahaleleri kullanma niyetlerinin yüksek olduğu belirtilmektedir (Bell vd., 2022). Gençlerin internet üzerinden ruh sağlığı ile ilgili bilgi arama durumları bu tür zorluklara bir önlem olarak düşünülebilir. İnternet tabanlı müdahaleler (İTM), anonim olma, istenilen zamanda ulaşabilme, kendi hızında ilerleyebilme, aynı anda birçok kişi tarafından gerçekleştirilebilme gibi özellikleri bakımından okul psikolojik danışmanlarının karşılaştığı zorlukların üstesinden gelebilme potansiyeline sahiptir. Bu durum gençlere yönelik ruh sağlığı hizmetlerinin sunumunda internet tabanlı müdahalelerin önemini ortaya koymaktadır.

Özer ve Köksal (2023)’ın tanımına göre, internet tabanlı müdahaleler, bilimsel olarak kanıtlanmış psikoterapi tekniklerinin çevrimiçi web sayfaları, mobil uygulamalar veya bilgisayar yazılımları aracılığıyla kullanıcıların erişimine sunulmasıdır. Bu müdahaleler, psikolojik bozuklukları önleme ve tedavi etme, kullanıcıların iyi oluş düzeylerini ve başa çıkma becerilerini artırma amaçlarını taşımaktadır. Kullanıcılar bu müdahaleleri genellikle bir ruh sağlığı uzmanının rehberliğinde veya tamamen kendi başlarına kullanabilirler. Bu müdahalelerin çocuklarda ve ergenlerde depresyon (O’Kearney vd., 2009; Sethi vd., 2010), anksiyete (March vd., 2018, 2021; O’Dea vd., 2019), stres, obsesif kompulsif bozukluk (Rees vd., 2016) yeme bozuklukları gibi ruh sağlığı problemlerinin azaltılmasının yanı sıra iyi oluş, yaşam amaçları gibi pozitif değişkenleri geliştirmede etkili olduğu belirtilmektedir (Baños vd., 2017; Herbert ve Manjula, 2022; Herrero vd., 2019). İTM’ler ruh sağlığı problemlerine doğrudan müdahale edici olarak kullanılabilirliği gibi bu problemlerin yaşanmaması adına önleyici olarak da kullanılmaktadır (Beames vd., 2023; Kim vd., 2022; Saulsberry vd., 2013). Ergenlere yönelik depresyonu önleme programlarıyla ilgili gerçekleştirilen bir meta analiz çalışmasında internet tabanlı müdahaleler ile yüz yüze müdahaleler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (Werner-Seidler vd., 2021). İTM’ler ağırlıklı olarak klinik problemler ve klinik örneklerde kullanılsa da klinik olmayan örnekler için de etkililiği kanıtlanmış önemli araçlardır (Cavanagh vd., 2018; Cukrowicz ve Joiner, 2007).

Okul ortamlarında uygulanan ruh sağlığı problemlerini önlemeye yönelik internet tabanlı müdahaleler ile gerçekleştirilen araştırmalarda, internet tabanlı müdahalelerin; zaman, yer ve maliyetlerle ilgili olarak ruh sağlığı hizmetlerinin önündeki fiziksel veya pratik engelleri aşabilmesi (O’Dea vd., 2017), kişilere anonim kalabilme fırsatı vermesi, ruh sağlığı okuryazarlığı ile ilgili bilgi vermesi, gençlerin teknolojiye çokça aşina olması ve aynı anda birçok çocuğa ve gence kolay erişim sağlaması (Navarro vd., 2020) gibi avantajlara sahip olduğu belirtilmektedir. Ancak bu avantajlara karşılık kişisel

iletişimin eksikliği, mahremiyetin korunamaması ile ilgili endişeler, tüm öğrencilerin internet erişiminin olmaması, erken bırakma oranlarının yüksek olması ve zaten internette fazla vakit geçiren gençlere interneti fazla teşvik etmesi gibi dezavantajları da bulunmaktadır (Zeiler vd., 2021). Bu olumlu ve olumsuz ihtimaller göz önüne alındığında İTM'lerin okullarda öğrenciler tarafından benimsenmesini etkileyen birçok faktör bulunduğu söylenebilir.

İTM, çocuk ve ergenlerin yaşadıkları ruh sağlığı problemlerine yönelik müdahale yöntemlerinden biridir. Bilimsel teorik bir çerçevede geliştirilen İTM'lerin psikolojik problemlerin önlenmesinde ve sağaltımında etkili olduğu birçok araştırma ile kanıtlanmıştır. Farklı olumu ve olumsuz etkenleri içerisinde barındıran bu müdahalelerin okullarda uygulanmasında psikolojik danışmanlar kritik bir rol oynayabilir. Hem öğrencilerin ihtiyaçlarını belirleyip uygun müdahale programlarını seçmede hem de bu programların etkin bir şekilde uygulanmasında sorumluluk üstlenebilirler. İnternet tabanlı müdahalelerin okullarda başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için bir ruh sağlığı uzmanı olan okul psikolojik danışmanlarının internet tabanlı kaynaklara ve hizmetlere yönelik tutumlarının bilinmesi önemlidir. Türkiye'de İTM'ler nispeten yeni bir çalışma alanıdır ve çalışmalar daha çok gözden geçirme çalışmalarını (Acar, 2022; Çetintulum-Huyut, 2019; Durdu Akgün vd., 2019; Özer ve Köksal, 2023) ve birkaç deneysel çalışmayı (Buğa ve Hamamcı, 2016; Göcek-Yorulmaz, 2020) içermektedir. Ayrıca bir de üniversite öğrencilerinin İTM tercihlerini keşfetmeye yönelik araştırma bulunmaktadır (Özer vd., 2024). Ancak İTM'lerin okullarda benimsenmesi ve uygulanmasını etkileyebilecek faktörleri inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. İnternet tabanlı müdahalelerin okullarda başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için bir ruh sağlığı uzmanı olan okul psikolojik danışmanlarının internet tabanlı müdahalelere yönelik görüşlerinin bilinmesi önemlidir. Bu doğrultuda bu araştırmanın amacı internet tabanlı müdahalelerin okullardaki psikolojik yardım hizmetlerindeki uygulanabilirliği, kullanılabilirliği ve riskleri, daha önce internet tabanlı müdahaleyi deneyimlememiş okul psikolojik danışmanların görüşleri doğrultusunda incelemektir.

2. Yöntem

2.1. Desen

Bu araştırma okul psikolojik danışmanlarının internet tabanlı psikolojik destek müdahalelerine yönelik görüşlerini değerlendirmek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen ile gerçekleştirilmiştir. Fenomenolojik desen, bireylerin bir fenomene yönelik deneyimlerini ve algılarını keşfetmek ve anlamlandırmak amacıyla yürütülen bir nitel bir araştırma yöntemidir (Creswell, 2014).

2.2. Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir (Patton, 2014). Katılımcıların cinsiyet, eğitim düzeyi, çalıştığı kademe gibi unsurların heterojen olmasına dikkat edilmiştir. Böylece daha çeşitli bir gruptan bilgi alınması amaçlanmıştır. Araştırmaya Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkököl, ortaokul ve lisede görev yapan psikolojik danışmanlar dahil edilmiştir. Nitel araştırmalarda örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde kesin bir formül veya kural bulunmamakla birlikte fenomene ilişkin yeni görüşler gelmediğinde doyuma ulaştığı değerlendirilmekte ve görüşmeler sonlandırılmaktadır (Guba ve Lincoln, 1982; Patton, 2014). Bu görüş doğrultusunda, görüşmelerden elde edilen verilerin doyuma ulaştığı anlaşıldığında yeni görüşme yapılmamıştır. Toplamda 10 psikolojik danışman araştırmaya dahil edilmiştir. Katılımcılara ait bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

2.3. İşlem

Bu araştırmada katılımcıların bakış açılarını, duygularını ve düşüncelerini derinlemesine anlayabilmek amacıyla yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Alanyazında, katılımcıların İTM ile ilgili deneyimleri olmasa da bu müdahalelere yönelik düşünceleri değerlendirmek için İTM ile ilgili kısa bilgilendirmeler yapılmaktadır (Beerli vd., 2022; Dederichs vd., 2021). Bu araştırmada da katılımcılar internet tabanlı müdahaleleri daha önce deneyimlemedikleri için görüşmelerin başında her katılımcıya internet tabanlı müdahalelerin ne olduğu ve hizmetin belirli özellikleri hakkında ayrıntılı bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca rehberli ve rehbersiz internet tabanlı müdahalelerin farkları açıklanmıştır. Katılımcıların internet tabanlı müdahaleler ile soruları cevaplandırılmıştır. Katılımcıların internet tabanlı müdahalenin tam olarak ne olduğunu anladığına iki taraf (katılımcı ve araştırmacı) da ikna olduktan sonra görüşme sorularına geçilmiştir.

2.3.1. Etik bildirim

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu çalışma, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 12.07.2023 tarihli ve 11.17 sayı numaralı izni doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1.

Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Düzeyi	Çalışma Deneyimi	Çalıştığı Eğitim Kademesi
K1	Kadın	34	Yüksek Lisans	12	Lise
K2	Kadın	34	Yüksek Lisans	12	İlkokul
K3	Kadın	32	Yüksek Lisans	6	Lise
K4	Erkek	36	Yüksek Lisans	14	Ortaokul
K5	Erkek	35	Lisans	12	Anaokulu
K6	Kadın	43	Yüksek Lisans	20	Lise
K7	Erkek	32	Lisans	9	Ortaokul
K8	Erkek	35	Yüksek Lisans	11	Ortaokul
K9	Kadın	29	Lisans	9	Ortaokul
K10	Kadın	35	Yüksek Lisans	13	İlkokul

2.4. Veri Toplama Araçları

2.4.1. Kişisel bilgi formu

Araştırmaya katılan bireylerin sosyodemografik özellikleri hakkında bilgi toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bu formda cinsiyet, yaş, çalıştığı okul kademesi, kıdem yılı gibi kişisel bilgileri içeren sorular bulunmaktadır.

2.4.2. Yarı yapılandırılmış görüşme formu

Araştırmada katılımcıların internet tabanlı müdahalelerin okullarda uygulanmasına yönelik değerlendirmelerini daha iyi anlamak ve açıklamak adına araştırmacılar tarafından geliştirilen bir formdur. Yarı yapılandırılmış görüşme formu internet tabanlı müdahaleler ve okul psikolojik danışmanlığa ait literatür doğrultusunda hazırlanmıştır (Beames vd., 2023; O'Dea vd., 2017; Zeiler vd., 2021). Hazırlanan form ile ilgili olarak okul psikolojik danışmanlığı alanı ve internet tabanlı müdahalelerle ilgili deneyimi olan iki akademisyenden uzman görüşü alınmıştır. Formun anlaşılabilirliğini test etmek amacıyla bir okul psikolojik danışmanı ile pilot görüşme gerçekleştirilmiştir ve forma son hali verilmiştir. Formda yer alan soruların Creswell (2014) tarafından önerildiği gibi başlangıç soruları (Günlük hayatınızda interneti kullanıyor musunuz? Daha çok neler yapmak için interneti kullanıyorsunuz?) içerik soruları (internet tabanlı müdahaleler mevcut uygulamalarınıza nasıl entegre edilebilir?, İnternet tabanlı müdahalelerin kullanılmasında ne gibi faydalar görüyorsunuz?, İnternet tabanlı müdahalelerin kullanımında ne gibi zorluklar görüyorsunuz?) sondaj soruları (Bu kısmı biraz daha detaylandırabilir misiniz?), tamamlayıcı sorular (Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?) olacak şekilde ayarlanmıştır.

2.5. Veri Analizi

Bireysel görüşmelerden elde edilen nitel verilerin sistematik bir şekilde incelenmesi için içerik analizi yöntemi benimsenmiştir. İçerik analizi, verileri anlamlandırmak, sınıflandırmak ve yorumlamak için kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntem, metin verileri kod, kategori ve tema açısından organize etmeyi ve analiz etmeyi mümkün kılmaktadır (Patton, 2014). Araştırma sürecinde katılımcılarla yapılan görüşmeler öncelikle deşifre edilmiştir. Analiz süreci öncelikle her bir araştırmacı tarafından deşifrelerin okunması ve kodlanması ile gerçekleştirilmiştir. Kodlama sürecinde Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen kodlayıcılar arası güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Kodlayıcı uyumluluğu, farklı kodlayıcıların (araştırmacıların veya analistlerin) aynı veri setini bağımsız olarak kodladıklarında benzer sonuçlara ulaşma derecesini ifade etmektedir. Kodlayıcılar arasında uyumluluğun %80 ile %95 arasında olmasının güvenilir olduğu belirtilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Bu araştırmada kodlayıcı uyumluluğu %86 olarak tespit edilmiştir. Fikir birliği olmayan kod, kategori ve temalar tespit edilmiş, tekrar değerlendirilmiş ve son karar verilmiştir. Özellikle endişeler temasındaki gizliliğin korunması, terapötik ilişki ile ilgili kodlar kullanıcı açısından değerlendirildi ancak sonrasında hem okul psikolojik danışmanı açısından hem öğrenci/veli açısından kategorileştirilmesine karar verildi. Sonrasında ise internet tabanlı müdahaleler ve nitel araştırmalar literatürüne hâkim iki akademisyenden uzman görüşü alınmıştır.

2.6. Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmaların inandırıcılığı, doğrulanabilirliği, aktarılabilirliğini ve güvenilirliğini sağlayabilmek adına farklı stratejiler kullanılmaktadır. Bu araştırmada katılımcı doğrulaması, uzman görüşünün alınması, yoğun

betimleme gibi stratejilerle inandırıcılık, doğrulanabilirlik ve güvenilirlik için önlemler alınmıştır (Creswell ve Miller, 2000). Katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerin ses kayıtları deşifre edilerek yazılı metin haline getirilmiştir. Metin haline getirilen görüşmelerle ilgili herhangi bir yanlışlık veya anlaşılabilirlik durumunu netleştirmek adına deşifre metinleri katılımcıya gönderilerek teyit edilmiştir ve iki katılımcı ile ilgili düzenleme yapılmıştır. Görüşme formlarının hazırlanması sürecinde kod, kategori ve tema oluşturulduktan sonra uzman görüşüne başvurulmuştur. Ayrıca katılımcılara ait ifadeler uygun tema içerisinde herhangi bir müdahalede bulunmadan doğrudan aktarılmıştır. Bunların dışında araştırmanın güvenilirliğini arttırmak için araştırmacı üçgenleme yöntemi kullanılmıştır. Bunun için verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacı yer almıştır. Teori üçgenlemesi ile ilgili olarak görüşmeler öncesinde alanyazın taraması, okul psikolojik danışmanlığı alanında çalışan uzman görüşleri ve İTM'ler ile ilgili alanda çalışan uzmanların görüşleri alınmıştır. Son olarak, ileriki çalışmalarda benzer araştırmaların yapılabilmesi için araştırma süreci ve işlem basamakları araştırmanın ilgili başlıklarında açıklanmıştır.

3. Bulgular

Okul psikolojik danışmanlarının interneti kullanma amaçları sorgulandığında, diğer insanlarla iletişim, araştırma yapma, haber takibi, eğlence, öğrenme ve eğitim gibi cevaplara ulaşılmıştır. Mesleki kullanımları incelendiğinde ise, yapılan işlerin kaydedildiği e-rehberlik sistemi, bilgilendirme çalışmaları için bilgi toplama, eğitim materyalleri araştırma, üniversite ve fakülte araştırmaları, YÖK Atlas, çevrimiçi eğitimler, web2 araçlarını kullanma gibi amaçlarla interneti kullandıkları anlaşılmaktadır. Araştırmaya dahil edilen 10 psikolojik danışmandan sadece ikisinin internet tabanlı müdahaleleri kısmen olarak bildiği geriye kalan sekiz katılımcının daha önce hiç duymadığı anlaşılmıştır. Katılımcılardan hiçbiri daha önce internet tabanlı müdahaleyi deneyimlemiştir.

Okul psikolojik danışmanlarının internet tabanlı müdahalelere yönelik katılımcı ifadeleri kodlanmış bu kodların öncelikle okul psikolojik danışmanı, öğrenci/veli, PDR uygulama alanları ve psikolojik danışmanın ihtiyaçları gibi alt kategoride toplandığı belirlenmiştir. Söz konusu bu alt kategorilerin ise avantajlar, endişeler ve PDR hizmetlerinde internet tabanlı müdahaleler olmak üzere üç temada kümelendiği görülmüştür. Görüşmeler neticesinde ulaşılan tema ve kategoriler Şekil 1'de sunulmuştur.

3.1. Avantajlar

Avantajlar teması, internet tabanlı müdahalelerin okullarda uygulanmasının avantajlarını kapsamaktadır. Katılımcılar bu avantajları iki farklı kategoride değerlendirmiştir. Bu kapsamda avantajlara yönelik görüşler *okul psikolojik danışmanı açısından* ve *hizmet alan açısından* (öğrenci, veli)

olmak üzere iki kategoriye ayrılmıştır. Avantajlar teması için oluşturulan kod haritası Tablo 2'de sunulmuştur.

3.1.1. Okul psikolojik danışmanı açısından avantajlar

Okullarda internet tabanlı müdahalelerin uygulanmasının psikolojik danışman açısından farklı avantajları ön plana çıkmaktadır. Katılımcılar internet tabanlı müdahalelerin, yüz yüze çalışmaların destekleyicisi olabileceğini, zaman ve maliyet açısından tasarruf sağlayacağını, arşivleme ve analizlerde kolaylık sağlayacağını, daha fazla kişiye erişebileceğini, aileye daha kolay ulaşabileceğini ve iyi bir yapılandırma sayesinde öğrencilerle de terapötik ilişki kurabileceklerini belirtmişlerdir. Bu kategoriye ilişkin katılımcı görüşleri şu şekildedir;

K5: *... zamansal ekonomiklik çok önemli bir faydası bana göre. Ayrıca daha fazla kişiye ulaşma noktasında bu programların etkili olacağını düşünüyorum.*

K6: *Kendi çalışmalarına ekleyebilirim. Mesela öğrencilerimle stresle başa çıkmada işte gevşeme egzersizleri uygulamam gerekiyor ya da ödev vermem gerekiyor ve okullarda zaman kısıtlı.*

K7: *Olumlu anlamda erişim kolaylığı diyebilirim. Bulduğumuz her ortamda erişebiliriz bu önemli avantaj.*

K10: *... ailelerle ve özellikle çiftlerle bir araya gelmek bizim için çok zor. Öğrencilerle alakalı da öğrencilerin yaşadığı problemlerde evden desteklenmesi açısından güzel olabilir.*

3.1.2. Hizmet alan açısından (öğrenci, veli) avantajlar

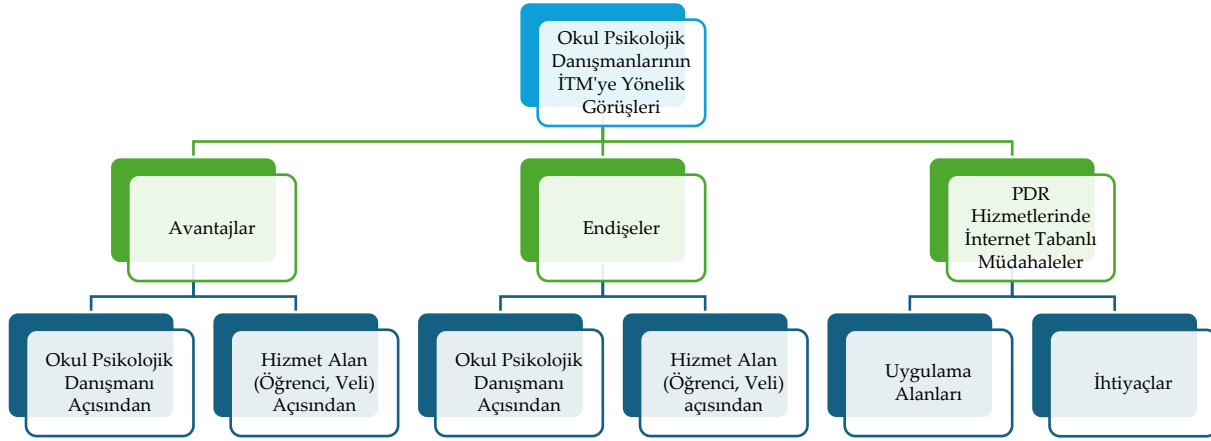
İnternet tabanlı müdahalelerin okullarda uygulanmasının bu hizmeti alan öğrenci ve veli açısından avantajlarının olduğu belirtilmektedir. Katılımcılar internet tabanlı müdahalelerin kolay erişebilme, kendini rahat hissettiği yerde ve uzaktan uygulayabilme, anonim olma, uygulama için zamansal olarak esnek olabilme, psikolojik destek almayı kolaylaştırma gibi avantajlarının olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların hizmet alan açısından avantajlarına ilişkin örnek olabilecek bazı ifadeleri şu şekildedir:

K1: *Öğrenciler açısından erişim kolaylığı sağlar ve daha az maliyetle, daha az zaman harcayarak bu erişimi gerçekleştirebilirler.*

K2: *Karşıdaki kişiye kendini açmaya yönelik problemleri varsa orada kişiler arası bir iletişim olmadığı için bu bazı öğrencilerin istediği bir şey olabilir.*

K8: *Herkesin bireysel destek alma maddi gücü olmuyor veya ücretsiz destek alabilecekleri yerlerde de randevu alma sürecinde sıkıntılar yaşandığı durumu gerçek.*

K9: *... kendine ait bir zamanı planlayabilir, zamandan da tasarruf sağlayabilir.*

Şekil 1. Okul psikolojik danışmanlarının İTM'ye yönelik görüşleri

Tablo 2.

Avantajlar Temasına İlişkin Kod Haritası

Tema	Kategori	Kod
Avantajlar	Okul Psikolojik Danışmanı Açısından	Yüz yüze çalışmalarını destekleme
		Zaman ve maliyet açısından tasarruf
		Arşivleme
		Analizlerde kolaylık sağlama
		Daha fazla kişiye erişebilme
		Aileye daha kolay ulaşabilme
	Hizmet Alan (Öğrenci, Veli) Açısından	Yapılandırma sayesinde öğrencilerle terapötik ilişki kurabilme
		Ruh sağlığı müdahalesine kolay erişebilme
		Kendini rahat hissettiğin yerde ve uzaktan uygulayabilme
		Anonim olma
		Uygulama için zamansal olarak esnek olabilme
		Psikolojik destek almayı kolaylaştırma

3.2. Endişeler

Katılımcıların görüşleri neticesinde ortaya çıkan ikinci tema *endişeler* temasıdır. Endişeler teması internet tabanlı müdahalelerin okullarda uygulanmasına yönelik okul psikolojik danışmanlarının endişe ettiği görüşleri içermektedir. Bu tema kendi içerisinde *okul psikolojik danışmanı açısından* ve *hizmet alan açısından (öğrenci, veli)* olmak üzere iki kategoriye ayrılmaktadır. Endişeler teması için oluşturulan kod haritası Tablo 3'te sunulmuştur.

3.2.1. Okul psikolojik danışmanı açısından endişeler

Katılımcılar internet tabanlı müdahalelerin okullarda uygulanmasına yönelik bazı endişelerinin olduğunu bildirmiştir. Katılımcılar, gizliliğin koruyabilme, iletişimde yapaylık, verileri saklanması, terapötik ilişkinin yokluğu,

etkililikle ilgili şüphe etme, müdahaleyi ve katılımcıları kontrol etmede zorlanma gibi farklı endişeler ile ilgili görüş bildirmişlerdir. Katılımcıların okul psikolojik danışmanı açısından endişelerine yönelik görüşleri şu şekildedir;

K2: Aynı ortamda gözlerine bakarak yapılan danışmanın terapötik gücünün çok daha fazla olduğunu düşünüyorum.

K4: Benimle yüz yüze konuştuğunda aldığı, oluşan sıcak samimi ortamla terapötik ilişkiyle; uzman destekli internet tabanlı müdahale de olsa aynı terapötik etkiyi oluşturacağını düşünmüyorum.

K8: Etik ihlallere sebebiyet verilebilir. Hele bilgilerin toplandığı bir durum varsa orada bir etik ihlal söz konusu olabilir.

K10: Kimlerin uygulayıp uygulamadığını takip etmek zor olabilir.

3.2.2. Hizmet alan açısından (öğrenci, aile) endişeler

Katılımcılar internet tabanlı müdahalelerin okullarda uygulanmasıyla birlikte bu hizmetten faydalananlar açısından bazı endişeler belirtmişlerdir. Katılımcılara göre hizmet alan öğrenci ve aileler açısından, gizliliği korunması, kişilerin verilerin saklanması, dijital cihazlara erişememe, terapötik ilişkiden faydalanamama, teknolojik aksaklıklar (internet bağlantı sorunları, cihazların donması), farklı yaş gruplarında uygulanabilirliği, teknoloji bağımlılığı oluşturma riski, ciddiye almama, müdahalenin etkililiği, intihara yönelik önlem, kendini rahat açamama gibi endişelerinin olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların bu endişelere yönelik görüşleri şu şekildedir:

K2: Kişi, cevapları veriyorum ama bu cevapları kim kullanacak, ne amaçla kullanacak, sadece bana yardım hizmeti ile mi kullanacak gibi endişeler yaşayabilir.

K7: Teknik sıkıntılar olabilir. Malum internette kopmalar olabilir. Böyle durumlarda da tam konsantre olmuşken böyle bir kopuş belki kişiyi olumsuz olarak etkileyebilir.

K8: Öncelikle internet tabanlı müdahalede kullanan ve yararlanan kişilerin güvenlik konusunda ciddi anlamda emin olabileceği bir platform olması gerekiyor.

K1: Teknolojik aletlere ulaşma ve internet imkanını bulmak çok zor oluyor çoğu öğrenci için.

K2: Bireysel sorumsuzluk burada kendini gösterebilir. Programı umursamayabilir, yüz yüze birisiyle konuşmadığı zaman bunu ciddiye almayabilir.

Tablo 3.

Endişeler Temasına İlişkin Kod Haritası

Tema	Kategori	Kod
Endişeler	Okul Psikolojik Danışmanı Açısından	Gizliliği koruyabilme
		İletişimde yapaylık
		Verileri saklanması
		Terapötik ilişkinin yokluğu
		Etkililikle ilgili şüphe etme
		Müdahaleyi ve katılımcıları kontrol etmede zorlanma
	Hizmet Alan (Öğrenci, Veli) Açısından	Gizliliği korunması
		Kişilerin verilerin saklanması
		Dijital cihazlara erişememe
		Terapötik ilişkiden faydalanamama
		Teknolojik aksaklıklar (internet bağlantı sorunları, cihazların donması)
		Farklı yaş gruplarında uygulanabilirliği
		Teknoloji bağımlılığı oluşturma riski
		Ciddiye almama
Müdahalenin etkililiği		
İntihara yönelik önlem		
Kendini rahat açamama		

3.3. PDR Hizmetlerinde İnternet Tabanlı Müdahaleler

Okul psikolojik danışmanlarının görüşlerine göre ortaya çıkan üçüncü tema ise psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinde internet tabanlı müdahaleler olarak tespit edilmiştir. Bu tema içerisinde internet tabanlı müdahalelerin *uygulama alanları* ve internet tabanlı müdahalelere yönelik *uzmanların ihtiyaçları* kategorileri bulunmaktadır. PDR Hizmetlerinde İnternet Tabanlı

Müdahaleler teması için oluşturulan kod haritası Tablo 4'te sunulmuştur.

3.3.1. Uygulama alanları

Katılımcılar internet tabanlı müdahalelerin okullarda PDR Hizmetleri içerisinde uygulanabileceğine yönelik görüşler bildirmişlerdir. Bu görüşlere göre internet tabanlı müdahalelerin okul PDR hizmetlerinin önleyici ve

iyileştirici olarak kullanılabilmesi belirtilmektedir. Ayrıca okullarda mesleki rehberlik, eğitsel rehberlik (sınav kaygısı) ve kişisel- sosyal rehberlik (fobiler, öfkeyle baş etme, bağımlılık, zaman yönetimi, akran zorbalığı), alanlarında uygulanabileceğine yönelik görüşler bulunmaktadır. Ek olarak bu hizmetlerin ebeveynlere ve öğretmenlere yönelik olarak da geliştirilmesi gerektiği ve okullarda uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Bütün bu uygulama alanlarının dışında İnternet tabanlı müdahalelerin yüz yüze psikolojik danışma faaliyetlerini destekleyici olarak kullanılabilmesi yönünde görüşler de bulunmaktadır. Uygulama alanlarına yönelik bazı görüşler aşağıda verilmiştir.

K4: Arkadaşlık ilişkileriyle sorun yaşayan çocuklar olabiliyor. Oradan bir görev vermiş işte "Bugün arkadaşınla tanış." Çocuk için daha cezbedici gelebilir.

K7: Sınav kaygısına yönelik çokça görüşmelerimiz oluyor. Sınav kaygısını yenmek bir süreç istiyor. Evde de bu sürece destekleyebilmek adına öğrencilerin okul dışında veya ailelere yönelik de olabilir.

K8: Destek hizmetlerinde veli ve öğretmene yönelik olan hizmetlerde de uygulanabilir. Öğrenciye nasıl destek olabileceğine yönelik müdahale olabilir.

K3: Aileler için de hazırlansın isterim çok ihtiyaç var. Ben aileye ulaşamıyorum. Ayrıca öğretmenlerimiz için de o kadar ihtiyaç var ki. İletişim becerileri yönünde mesela çocukların gelişim dönemleriyle ilgili bile çok fazla bilgileri olmayabiliyor.

K10: Öfkeyle baş etme, zaman yönetimi, stresle baş etme gibi konularda internet tabanlı müdahaleler kullanılabilir.

3.3.2. Uzmanların ihtiyaçları

İnternet tabanlı müdahalelerin okullarda PDR Hizmetlerinde uygulanabilmesi için okul psikolojik danışmanların bazı ihtiyaçlarının bulunduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılara göre okul psikolojik danışmanlarının, teknoloji okuryazarlığı, internet tabanlı müdahalelerin kullanımına yönelik eğitim, müdahalede sunulacak uzman desteğine dair süpervizyon, internet tabanlı müdahalelerle ilgili bilgilendirme, müdahalelerin içeriğini üretebilme bilgisi, müdahalelere yönelik uygulama örneklerini deneyimleyebilme gibi ihtiyaçları bulunmaktadır. Okul psikolojik danışmanlarının ihtiyaçlarına ilişkin görüşleri şu şekildedir;

K1: İnternet tabanlı müdahale yöntemlerine dair eğitim ve destek alınması gerekiyor. Nasıl kullanılır, zorlanma anında ne yapmak gerekir?

K5: İnternet tabanlı müdahalelerle ilgili farkındalığın artırılması için mesleki çalıştaylarda daha çok bilgilendirme yapılması gerektiğini düşünüyorum.

K5: İnternet tabanlı müdahalede bulunacaksam, bunun kuramsal temelini en azından bana aktarılmasını isterim.

K9: Yabancı olduğumuz bir konu ve en azından uygulama sürecinde öğrenciye burada yaklaşımla ilgili süpervizyon alınması gerektiğini düşünüyorum.

Tablo 4.

PDR Hizmetlerinde İnternet Tabanlı Müdahaleler Temasına İlişkin Kod Haritası

Tema	Kategori	Kod
PDR Hizmetlerinde İnternet Tabanlı Müdahaleler	Uygulama Alanları	Mesleki rehberlik Eğitsel rehberlik (sınav kaygısı) Kişisel-sosyal rehberlik (fobiler, öfkeyle baş etme, bağımlılık, zaman yönetimi, akran zorbalığı) Ebeveynlere yönelik eğitimler Öğretmenlere yönelik eğitimler Yüz yüze psikolojik danışma faaliyetlerini destekleme
	İhtiyaçlar	Teknoloji okuryazarlığı İnternet tabanlı müdahalelerin kullanımı Müdahalede sunulacak uzman desteğine dair süpervizyon İnternet tabanlı müdahalelerle ilgili bilgilendirme Müdahalelerin içeriğini üretebilme Müdahalelere yönelik uygulama örneklerini deneyimleyebilme

4. Tartışma

Bu araştırma, Türkiye’de okullarda görev yapan ve daha önce internet tabanlı müdahaleyi deneyimlemeyen psikolojik danışmanların internet tabanlı müdahalelere yönelik görüşlerini anlamak ve okullarda bu hizmetin sunulması ile ilgili faktörleri değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen ilk bulguya göre araştırmaya katılan okul psikolojik danışmanlarının interneti mesleki çalışmalarında kullandıkları (örneğin: e-rehberlik vb.) ancak internet tabanlı müdahale programlarını okullarında kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonucun beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir çünkü bilindiği kadarıyla Türkiye’de okullarda öğrencilerin kullanabileceği internet tabanlı müdahaleler bulunmamaktadır. Buna rağmen alanyazın incelendiğinde Avustralya’da okul danışmanlarıyla gerçekleştirilen bir çalışmada örneğin %77,2’si (112/145) en az bir tür web tabanlı programı kullandığı veya öğrencileri yönlendirdiği bildirilmektedir (O’Dea vd., 2017). Bu açıdan bakıldığında Türkiye’de okul psikolojik danışmanlarının mesleki olarak kullanabileceği ve öğrencilerine önerebileceği internet tabanlı müdahalelerin geliştirilmesine ihtiyaç olduğu değerlendirilebilir.

Araştırmada internet tabanlı müdahalelerin okul psikolojik danışmanı açısından avantajları incelendiğinde, yüz yüze çalışmaların destekleyicisi olabileceği, zaman açısından tasarruf sağlayacağı, arşivleme ve analizlerde kolaylık sağlayacağı, daha fazla kişiye erişebileceği, aileye daha kolay ulaşabileceği ve iyi bir yapılandırma sayesinde öğrencilerle de terapötik ilişki kurabilecekleri gibi farklı avantajları barındırdığı yönünde görüşler tespit edilmiştir. Psikolojik danışmanların İTM’lerin avantajları ile ilgili görüşleri değerlendirildiğinde İTM’nin hizmet etme kalitelerini arttırabileceğini düşündükleri söylenebilir. Alanyazında İTM’lerin avantajları daha çok hizmeti kullanan bireyler açısından değerlendirilmiştir ve nadiren de olsa uygulayıcı açısından sonuçlar da bulunmaktadır. Örneğin O’Dea ve diğerleri (2017) yapılan araştırmada İTM’lerin okul psikolojik danışmanın iş yükünü azaltabileceği ve öğrencilerine hizmet etme kapasitelerini arttırabileceği belirtilmektedir (O’Dea vd., 2017). Ayrıca İTM’lerin okullarda yenilikçi bir yaklaşım olarak uygulama kolaylığı sunması da avantaj olarak değerlendirilmektedir (Beames vd., 2023). Bu kapsamda internet tabanlı müdahalelerin aynı anda birçok kişiye ulaşabilmesi, arşivleme ve veri analizi açısından kolaylık sağlaması, zamandan tasarruf sağlaması okul psikolojik danışmanlarının yaşadığı bu sorunlarla başa çıkabilmesinde avantaj olarak değerlendirilebilir. Bu doğrultuda okul psikolojik danışmanlarının, PDR hizmetlerini sunarken internet tabanlı müdahalelerden destek almalarının faydalı olabileceği söylenebilir.

Araştırmada *Avantajlar* temasındaki diğer kategori ise İTM’lerin *hizmet alan açısından (öğrenci, veli)* avantajlarının

değerlendirildiği kategoridir. Bu kategori içerisinde katılımcılar ekonomiklik, kolay erişim, kendini rahat hissettiğin yerde ve uzaktan uygulayabilme, anonim olma, zamansal olarak esnek olabilme, psikolojik destek almayı kolaylaştırma gibi avantajlardan bahsetmişlerdir. Psikolojik danışmanların İTM’lerin hizmet alan açısından görüşleri değerlendirildiğinde öğrenci ve velilerin psikolojik desteğe erişmek için İTM’leri alternatif veya tamamlayıcı bir seçenek olarak kullanabileceklerini düşündükleri söylenebilir. Alanyazında da benzer şekilde İTM’lerin psikolojik desteğe daha fazla erişimi sağlayabileceği ve zaman-mekân engelini ortadan kaldıracabileceği belirtilmektedir (Navarro vd., 2020; O’Dea vd., 2017; Zeiler vd., 2021). Psikolojik desteğe erişimin yanı sıra anonim olma ile İTM’lerin damgalanma engelini de aşabileceği değerlendirilmektedir. Bu görüşlere paralel olarak alanyazında da bireyi kişisel olarak tanınmadığında, kimlik bilgileri gizlendiğinde daha hassas konular üzerinde çalışabildiği belirtilmektedir (Navarro vd., 2020). Ayrıca katılımcıların belirttiği bu avantajlar öğrenci ve velilerin ruh sağlığı hizmeti almasını kolaylaştırabileceği söylenebilir. Bu bulgular İTM’lerin ruh sağlığına ilişkin bilimsel objektif bilgileri içerdiği ve okullardaki öğrencilerin psikolojik destek almasını kolaylaştırdığı yönünde görüşlerle örtüşmektedir (Navarro vd., 2020; O’Dea vd., 2017; Zeiler vd., 2021).

Araştırmada internet tabanlı müdahalelerin okul psikolojik danışmanı açısından endişeleri incelendiğinde bireylerin gizliliğini koruyabilme, iletişimde yapaylık, verileri saklanması, terapötik ilişkinin yokluğu, etkililikle ilgili şüphe etme, müdahaleyi ve katılımcıları kontrol etmede zorlanma gibi farklı endişelere yönelik görüşler bulunmaktadır. Psikolojik danışmanların hizmet sundukları bireylere yönelik etik görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. İTM’leri değerlendirirken psikolojik danışmanların bu yasal ve etik sorumluluklarını dikkate aldıkları söylenebilir. Psikolojik danışmanların danışanlarının hassas bilgilerini koruma ile ilgili sorumluluklarının İTM’de bozulabileceğine dair bir endişe hissettikleri ifade edilebilir. Bu yorumu destekler şekilde İTM’lerin okullarda kullanımında kişisel verilerin gizliliği ve depolanması ile ilgili endişeler alanyazında da vurgulanmaktadır (Beames vd., 2021). Başka bir çalışmada da dijital teknolojilerin kullanıldığı diğer ruh sağlığı müdahalelerinde de gizlilikle ilgili endişeler psikolojik danışmanlar tarafından belirtilmektedir (Foon vd., 2020). Ayrıca psikolojik danışmanlar hizmet sunduğu bireyin iyiliği ve yararını gözetmek durumundadır. İTM’lerin öğrenci veya veliler için tam olarak işlevsel ve yararlı olup olmadığı ile ilgili belirsizlikler psikolojik danışmanlar için endişe verici olabilir. Paralel görüşler alanyazında da belirtilmektedir (O’Dea vd., 2017). Diğer bir endişe ise terapötik ilişkinin kurulması ile ilgilidir. Psikolojik danışmada iyileşme için en önemli faktör terapötik ilişkidir (Lambert ve Barley, 2001). İTM’lerde bu ilişkinin olup olmadığı veya olacaksa bunun nasıl kurulabileceğine yönelik belirsizlikler psikolojik danışmanların İTM’lere

yönelik şüphe duymasına yol açmış olabilir. Alanyazında İTM'lerin, danışan ile danışman arasındaki derin bağlantının kurulmasını engelleyebileceği veya zorlaştırabileceği değerlendirilmektedir (Mol vd., 2019; Zeiler vd., 2021). Terapötik ilişki ile ilgili endişeler, ruh sağlığı desteğinde dijital teknoloji kullanıldığında psikolojik danışmanlar tarafından dile getirilmektedir (Foon vd., 2020). Başka bir endişe de danışanların katılımını ve sürecin kontrolünü sağlamaktır. Psikolojik danışmanlar sundukları hizmeti en etkin şekilde yerine getirmekle sorumludur. İTM'leri ve hizmet alan bireyleri kontrol edememek hizmetin etkin bir şekilde sunulmaması gibi endişeyi ortaya çıkarabilir. Alanyazında da bulgulara paralel olarak müdahalenin etkililiği, müdahaleyi ve öğrencileri kontrol etmekle ilgili endişeler bildirilmiştir (O'Dea vd., 2017). Bu görüşler birlikte değerlendirildiğinde psikolojik danışmanların ruh sağlığı hizmeti sunarken İTM'leri kullanmada etik görev sorumluluklarını dikkate aldıkları ve bu müdahalelere temkinli yaklaştıkları değerlendirilebilir.

Araştırmada internet tabanlı müdahalelerin hizmet alan açısından endişeler kategorisi incelendiğinde ise gizliliğin korunması, kişilerin verilerin saklanması, dijital cihazlara erişememe, terapötik ilişkiden faydalanamama, teknolojik aksaklıklar (internet bağlantı sorunları, cihazların donması), farklı yaş gruplarında uygulanabilirliği, teknoloji bağımlılığı oluşturma riski, ciddiye almama, müdahalenin etkililiği, intihara yönelik acil destek alamama, kendini rahat açamama gibi endişeler yer almaktadır. Bu görüşler, öğrencilerine psikolojik destek sunmaya çalışan psikolojik danışmanların bu süreçte ilk olarak öğrencilerinin hiçbir şekilde zarar görmemesi için İTM'lere dikkatli yaklaştıkları şeklinde yorumlanabilir. Ruh sağlığı desteği alan öğrenciler İTM'lerde kendilerine ait hassas bilgileri paylaşabilirler ve bilgilerin başkasının eline geçmesi öğrenciler için çok büyük riskler barındırabilir. Alanyazında da İTM'lerle ilgili endişelerin başında verilerin gizliliği ve depolanması gelmektedir (Navarro vd., 2020; O'Dea vd., 2017). Başka bir endişe ise terapötik ilişkinin sağladığı iyileştirici güçten öğrenci/velilerin faydalanamama ihtimalidir. İTM'lerde anonim olmak bir avantajı barındırır da okul psikolojik danışmanları bu durumun iyileştirici bir gücü olan terapötik ilişki kurmayı engelleyebileceğinden endişelenmektedirler (Navarro vd., 2020; O'Dea vd., 2017; Zeiler vd., 2021). Bunların yanı sıra psikolojik danışmanlar tüm öğrencilerinin PDR hizmetlerine ulaşabilmesini arzu etmektedir. Ancak dijital cihazlara erişiminin olmaması veya yeterli internet alt yapısının olmaması bazı öğrencilerin bu yardıma ulaşamaması gibi endişeleri de beraberinde getirmektedir (Simon vd., 2021). Ayrıca İTM'lerle ruh sağlığı desteği verirken bir kriz durumunda ne yapılabileceği ile ilgili belirsizlikler endişe yaratan diğer bir durum gibi görünmektedir. Alanyazında da intihar ve kriz durumlarına öğrencilerin acil bir destek alamaması gibi bir ihtimale yönelik endişeler vurgulanmaktadır (Navarro vd., 2020). Başka bir endişe de zaten internette

çok fazla vakit geçiren gençlerin İTM'lerle birlikte daha fazla internete teşvik edilmesiyle ilgilidir. Psikolojik danışmanlar bu durumun öğrencilerde farklı sorunlar (bağımlılık vb.) oluşturabileceği ile ilgili endişelenmektedir. Bu sonuçlara benzer şekilde alanyazında da İTM'ler yoluyla öğrencilerin internete aşırı maruz kalmasının olumsuz etkiler oluşturabileceği yönünde düşünceler belirtilmektedir (Zeiler vd., 2021). Psikolojik danışmanların bu endişeleri dikkate alınarak, müdahalelerin uygulanabilirliğini ve etkinliğini artırmak için çeşitli önlemlerin alınması gereklidir. Özellikle verilerin saklanması yönelik güvenlik önlemlerinin güçlendirilmesi, etkili iletişim yöntemlerinin geliştirilmesi, müdahalenin kişiselleştirilmesi ve kriz durumlarına yönelik tedbirlerin planlanması bu tür müdahalelerin daha başarılı bir şekilde uygulanmasına katkı sağlayabilir.

Üçüncü tema *psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinde internet tabanlı müdahaleler* olarak tespit edilmiştir. Uygulama alanlarıyla ilgili olarak, okul psikolojik danışmanları internet tabanlı müdahalelerin önleyici ve iyileştirici hizmetlerde kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Psikolojik danışmanların, okullarda gelecekte yaşanabilecek istenmeyen olay ve sorunları önleyebilmek ve öğrencilerin sağlıklı gelişimi desteklemek için İTM'lerin kullanılabilecekleri söylenebilir. Diğer araştırma sonuçlarında da bu müdahalelerin okullarda daha geniş alanlarda kullanılarak önleyici olabileceği belirtilmektedir (Zeiler vd., 2021). Nitekim okullarda internet tabanlı depresyon ve anksiyete (Werner vd., 2017), saldırganlık (Lochman vd., 2017), riskli cinsel davranışlar (Doubova vd., 2016), yeme bozuklukları (Moessner vd., 2016) gibi farklı sorun alanlarını önlemeye yönelik müdahalelerin etkili olduğuna dair araştırma sonuçları da bulunmaktadır. Önleyici ve iyileştirici hizmetler içerisinde mesleki rehberlik, eğitsel rehberlik ve kişisel- sosyal rehberlik alanlarında uygulanabileceğine yönelik görüşler bulunmaktadır. Bu bulgu doğrultusunda internet tabanlı müdahalelerin ruh sağlığı problemlerinin yanı sıra eğitsel ve kariyer alanlarına da dahil edilebileceği söylenebilir. Ayrıca katılımcılar bu hizmetin yalnızca öğrencilere değil aynı zamanda ebeveynlere ve öğretmenlere yönelik olarak da geliştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Psikolojik danışmanlar öğrencilerin ruh sağlığını ve yaşam becerilerini desteklemek için ebeveynlerin de sürece katılmalarını değerlendirdikleri söylenebilir. Ebeveyn ve çocuk davranışları bir döngü içinde birbirini etkilemektedir (Serbin vd., 2015). Ebeveynlere yönelik geliştirilen müdahale programlarının sonuçları, çocukların davranış problemlerini ve ebeveynlerin işlevsiz davranışlarını azalttığı (Floresan vd., 2020) ve ebeveynlik stratejilerini kullanmayı öğretmede etkili olduğu göstermektedir (MacDonell vd., 2017). Bu açıdan bakıldığında internet tabanlı müdahaleler öğrencilerin yanı sıra ebeveynler için de önemli bir kaynak olarak görülmektedir. Ebeveynler, çocuklarının akademik ve psikolojik gelişimlerini desteklemek için ihtiyaç duyulan bilgi ve becerileri bu müdahalelerden öğrenebilir ve yaşamlarına dahil

edebilirler. Öğretmenler ise, öğrencilerin ihtiyaçlarını daha iyi anlayabilmek ve etkili destek sunabilmek için internet tabanlı eğitim programlarından faydalanabilirler. Alanyazında da çocukların ruh sağlığını desteklemek amacıyla öğretmenlere yönelik geliştirilen İTM'ler yer almaktadır (Corkum vd., 2019; Pereira vd., 2015).

Bir diğer kategori ise *ihtiyaçlardır*. Bu kategori içerisindeki görüşlere göre okul psikolojik danışmanlarının, teknoloji okuryazarlığı, internet tabanlı müdahalelerin kullanımına yönelik eğitim, müdahalede sunulacak uzman desteğine dair süpervizyon, internet tabanlı müdahalelerle ilgili bilgilendirme, müdahalelerin içeriğini üretebilme bilgisi, müdahalelere yönelik uygulama örneklerini deneyimleyebilme gibi ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu müdahalelerin Türkiye'deki okullarda henüz uygulanmadığı ve müdahaleyi yürütebilecek okul psikolojik danışmanlarının bu süreçle ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları söylenebilir. Psikolojik danışmanlar okullarda PDR hizmetlerine İTM'leri dahil etmesiyle birlikte bu sürecin en etkin nasıl yürütülebileceğini öğrenmeye ihtiyaçlarının olduğu değerlendirilebilir. Katılımcıların görüşlerine paralel şekilde alanyazında da uygulayıcıların internet tabanlı müdahaleleri benimsemesi ve olumlu tutumlar geliştirebilmesi için uygulayıcılara yönelik derinlemesine teorik ve uygulamalı eğitimler ve pratik deneyim kazanımlarına yönelik olanak sağlanması gerektiği belirtilmektedir (Zeiler vd., 2021). Okul psikolojik danışmanlarının dijital müdahalelere yönelik eğitim eksikliğini ve buna bağlı kalite ve etkinlik hakkındaki yanlış inançlarının okul ortamlarında bu müdahalelerin kullanımını etkilediği belirtilmektedir (Glasheen vd., 2015). Psikolojik danışmanların İTM'lerle ilgili bilgi ve becerilerinin artırılmasının bu müdahalelerin okullarda uygulanmasını kolaylaştıracağı vurgulanmaktadır (Beames vd., 2021).

Bu çalışmada katılımcılardan çok kıymetli birçok görüş elde edilmiştir. Ancak araştırma sonuçları değerlendirilirken bazı sınırlılıklara dikkat edilmelidir. Bu çalışmanın katılımcı grubu Türkiye'deki bir ilde görev yapan ve daha önce internet tabanlı müdahaleyi deneyimlemiş okul psikolojik danışmanlarından oluşmaktadır. Katılımcı gruba görüşmeler sırasında internet tabanlı müdahaleler ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmiş olsa da hiçbir katılımcı daha önce böyle bir müdahale programını kullanmamıştır.

Okul psikolojik danışmanları internet tabanlı müdahalelerin hem kendileri hem de hizmet alanlar açısından birçok avantajı barındırdığını değerlendirmektedir. Bunun yanı sıra internet tabanlı müdahalelerin okullarda kullanılmasına yönelik endişeleri ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca çalışmanın bulguları internet tabanlı müdahalelerin okullarda hangi alanlarda uygulanabileceğine yönelik de yol gösterici olmaktadır. Bu görüşler, Türkiye'de okullarda internet tabanlı müdahalelerin sunulmasının önündeki engelleri ve kolaylaştırıcılarının neler olabileceğine ışık tutmaktadır.

Bundan sonraki çalışmalarda internet tabanlı müdahaleleri deneyimleyen okul psikolojik danışmanlarının görüşleri ele alınabilir. Kullanıcı öğrencilerin görüşleri de araştırılması gereken önemli bir konudur. İnternet tabanlı müdahalelere katılım, kullanıcı deneyimleri yine alanyazında üzerinde çalışılması gereken konular olarak vurgulanmaktadır.

Yazar Katkıları : Araştırmanın tamamına tüm yazarlar aktif bir şekilde katkı sunmuştur. Araştırmanın giriş bölümünde daha çok birinci yazar katkıda bulunurken yöntem bölümünde ikinci yazarken daha aktiftir. Araştırmanın nitel verilerinin analizinde iki yazar da görev almıştır. Bulgular bölümünde ikinci yazar daha etkin rol almıştır. Tartışma bölümünde birinci yazar daha aktif bir rol üstlenmiştir. Tüm yazarlar çalışmanın son halini okumuş ve onaylamışlardır.

Finansman : Çalışmada finansal bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması : Bu çalışmada yazarlar ile herhangi bir kurum ya da kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Veri Erişilebilirliği : Araştırmanın verilerini temin etmek isteyenler sorumlu yazarla iletişime geçebilirler.

Kaynakça

- Acar, H. (2022). Web tabanlı psikolojik destek uygulamaları üzerine minör bir değerlendirme: avantajlar-sınırlılıklar. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 414-423. <https://doi.org/10.47525/ulasbid.1003842>
- Agnafors, S., Barmark, M., & Sydsjö, G. (2021). Mental health and academic performance: A study on selection and causation effects from childhood to early adulthood. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 56(5), 857-866. <https://doi.org/10.1007/s00127-020-01934-5>
- Baños, R. M., Etxemendy, E., Mira, A., Riva, G., Gaggioli, A., & Botella, C. (2017). Online positive interventions to promote well-being and resilience in the adolescent population: A narrative review. *Frontiers in Psychiatry*, 8. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2017.00010>
- Beames, J. R., Johnston, L., O'Dea, B., Torok, M., Christensen, H., Boydell, K. M., & Werner-Seidler, A. (2021). Factors that help and hinder the implementation of digital depression prevention programs: School-based cross-sectional study. *Journal of Medical Internet Research*, 23(8), e26223. <https://doi.org/10.2196/26223>
- Beames, J. R., Werner-Seidler, A., Hodgins, M., Brown, L., Fujimoto, H., Bartholomew, A., Maston, K., Huckvale, K., Zbukvic, I., Torok, M., Christensen, H., Batterham, P. J., Caelear, A. L., Lingam, R., & Boydell, K. M. (2023). Implementing a digital depression prevention program in Australian secondary schools: Cross-sectional qualitative study. *JMIR Pediatrics and Parenting*, 6(1), e42349. <https://doi.org/10.2196/42349>
- Beerli, J., Ehlert, U., & Amiel Castro, R. T. (2022). Internet-based interventions for perinatal depression and anxiety symptoms: An ethnographic qualitative study exploring the views and opinions of midwives in Switzerland. *BMC Primary Care*, 23(1). <https://doi.org/10.1186/s12875-022-01779-8>
- Bell, I. H., Thompson, A., Valentine, L., Adams, S., Alvarez-Jimenez, M., & Nicholas, J. (2022). Ownership, use of, and interest in digital mental health technologies among clinicians and young people across a spectrum of clinical care needs: Cross-sectional survey. *JMIR Mental Health*, 9(5), e30716. <https://doi.org/10.2196/30716>
- Buğa, A. ve Hamamcı, Z. (2016). Bilişsel davranışçı yaklaşıma dayalı web tabanlı interaktif ve geleneksel psiko-eğitim programlarının çocukların bilişsel hatalarına ve psikolojik belirtilerine etkisi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 15(3), 783-809.
- Cavanagh, K., Churchard, A., O'Hanlon, P., Mundy, T., Votolato, P., Jones, F., Gu, J., & Strauss, C. (2018). A randomised controlled trial of a brief online mindfulness-based intervention in a non-clinical population: Replication and extension. *Mindfulness*, 9(4), 1191-1205. <https://doi.org/10.1007/s12671-017-0856-1>
- Clark, L. H., Hudson, J. L., Dunstan, D. A., & Clark, G. I. (2018). Barriers and facilitating factors to help-seeking for symptoms of clinical anxiety in adolescent males. *Australian Journal of Psychology*, 70(3), 225-234. <https://doi.org/10.1111/ajpy.12191>
- Corkum, P., Elik, N., Blotnicky-Gallant, P. A., McGonnell, M., & McGrath, P. (2019). Web-based intervention for teachers of elementary students with ADHD: Randomized controlled trial. *Journal of Attention Disorders*, 23(3), 257-269. <https://doi.org/10.1177/1087054715603198>
- Cresswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3rd ed.). Sage.
- Creswell, J. W., & Miller, D. L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory Into Practice*, 39(3), 124-130. https://doi.org/10.1207/s15430421tip3903_2
- Cukrowicz, K. C., & Joiner, T. E. (2007). Computer-based intervention for anxious and depressive symptoms in a non-clinical population. *Cognitive Therapy and Research*, 31(5), 677-693. <https://doi.org/10.1007/s10608-006-9094-x>
- Çetintulum-Huyut, B. (2019). Anksiyete bozukluklarının tedavisinde internet tabanlı bilişsel davranışçı terapi uygulamaları. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 3(6), 251-263. <https://doi.org/10.31461/ybpd.622846>
- Dederichs, M., Weber, J., Pischke, C. R., Angerer, P., & Apolinário-Hagen, J. (2021). Exploring medical students' views on digital mental health interventions: A qualitative study. *Internet Interventions*, 25, 100398. <https://doi.org/10.1016/j.invent.2021.100398>
- Doubova, S. V., Infante-Castañeda, C., & Pérez-Cuevas, R. (2016). Internet-based educational intervention to prevent risky sexual behaviors in Mexican adolescents: Study protocol. *BMC Public Health*, 16, 1-8. <https://doi.org/10.1186/s12889-016-2990-4>
- Durdu Akgün, B., Aktaş, A. ve Yorulmaz, O. (2019). Ruh sağlığında mobil uygulamalar: Etkinliğe yönelik sistematik bir gözden geçirme. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar - Current Approaches in Psychiatry*, 11(4), 519-530. <https://doi.org/10.18863/pgy.441765>
- Esch, P., Bocquet, V., Pull, C., Couffignal, S., Lehnert, T., Graas, M., Fond-Harmant, L., & Anseau, M. (2014). The downward spiral of mental disorders and educational attainment: A systematic review on early school leaving. *BMC Psychiatry*, 14(1), 237. <https://doi.org/10.1186/s12888-014-0237-4>
- Florea, I. S., Dobrea, A., Pășărelu, C. R., Georgescu, R. D., & Milea, I. (2020). The efficacy of internet-based parenting programs for children and adolescents with behavior problems: A meta-analysis of randomized clinical trials. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 23(4), 510-528. <https://doi.org/10.1007/s10567-020-00326-0>
- Foon, L. W., Zainudin, Z. N., Yusop, Y. M., & Wan Othman, W. N. (2020). E-counselling: The intention, motivation and deterrent among school counsellors. *Universal Journal of Educational Research*, 8(3), 44-51.
- Glasheen, K., Campbell, M., & Shochet, I. (2015). School counsellors' and students' attitudes to online counselling: A qualitative study. *Journal of Relationships Research*, 6, e12. <https://doi.org/10.1017/jrr.2015.8>
- Göcek-Yorulmaz, E. (2020). *Obsesif kompulsif bozukluk için bilişsel davranışçı yaklaşıma dayanan internet destekli bir kendine yardım programı geliştirme ve etkililiğini araştırma* [Yayımlanmamış doktora tezi, Ege Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Gulliver, A., Griffiths, K. M., & Christensen, H. (2010). Perceived barriers and facilitators to mental health help-seeking in young people: A systematic review. *BMC Psychiatry*, 10(1), 113. <https://doi.org/10.1186/1471-244X-10-113>
- Herbert, H. S., & Manjula, M. (2022). Resilience based intervention to promote mental health of college students: A preliminary feasibility study from India. *Mental Health & Prevention*, 26, 200239. <https://doi.org/10.1016/j.mhp.2022.200239>
- Herrero, R., Mira, A., Cormo, G., Etchemendy, E., Baños, R., García-Palacios, A., Ebert, D. D., Franke, M., Berger, T., Schaub, M. P., Görlich, D., Jacobi, C., & Botella, C. (2019). An Internet based intervention for improving resilience and coping strategies in university students: Study protocol for a randomized controlled trial. *Internet Interventions*, 16, 43-51. <https://doi.org/10.1016/j.invent.2018.03.005>
- Kessler, R. C., Berglund, P., Demler, O., Jin, R., Merikangas, K. R., & Walters, E. E. (2005). Lifetime prevalence and age-of-onset distributions of DSM-IV disorders in the national comorbidity survey replication. *Archives of General Psychiatry*, 62(6), 593-602. <https://doi:10.1001/archpsyc.62.6.593>
- Kim, Y., Lee, C. M., & Kang, S. Y. (2022). Effects of a web-based alcohol drinking prevention program linking school-to-home in elementary students. *Public Health Nursing*, 39(2), 472-480. <https://doi.org/10.1111/phn.12975>
- Lambert, M. J., & Barley, D. E. (2001). Research summary on the therapeutic relationship and psychotherapy outcome. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 38(4), 357. <https://doi.org/10.1037//0033-3204.38.4.357>
- Lochman, J. E., Boxmeyer, C. L., Jones, S., Qu, L., Ewoldsen, D., & Nelson III, W. M. (2017). Testing the feasibility of a briefer school-based preventive intervention with aggressive children: A hybrid intervention with face-to-face and internet components. *Journal of School Psychology*, 62, 33-50. <https://doi.org/10.1016/j.jsp.2017.03.010>
- MacDonell, K. W., & Prinz, R. J. (2017). A review of technology-based youth and family-focused interventions. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 20, 185-200. <https://doi.org/10.1007/s10567-016-0218-x>
- March, S., Batterham, P. J., Rowe, A., Donovan, C., CEAR, A. L., & Spence, S. H. (2021). Trajectories of change in an open-access internet-based cognitive behavior program for childhood and adolescent anxiety: Open trial. *JMIR Mental Health*, 8(6), e27981. <https://doi.org/10.2196/27981>
- March, S., Spence, S. H., Donovan, C. L., & Kenardy, J. A. (2018). Large-scale dissemination of internet-based cognitive behavioral therapy for youth anxiety: Feasibility and acceptability study. *Journal of Medical Internet Research*, 20(7), e9211. <https://doi.org/10.2196/jmir.9211>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Sage Publications.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2020). *Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yönetmeliği*. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_08/14231603_Rehberlik_ve_Psikolojik_DanYYma_Hizmetleri_YonetmeliYi_2.pdf
- Moessner, M., Minarik, C., Ozer, F., & Bauer, S. (2016). Effectiveness and cost-effectiveness of school-based dissemination strategies of an Internet-based program for the prevention and early intervention in eating disorders: A randomized trial. *Prevention Science*, 17, 306-313. <https://doi.org/10.1007/s11121-015-0619-y>
- Mol, M., van Genugten, C., Dozeman, E., van Schaik, D. J., Draisma, S., Riper, H., & Smit, J. H. (2019). Why uptake of blended internet-based interventions for depression is challenging: A qualitative study on therapists' perspectives. *Journal of Clinical Medicine*, 9(1), 91. <https://doi.org/10.3390/jcm9010091>
- Navarro, P., Sheffield, J., Edirippulige, S., & Bambling, M. (2020). Exploring mental health professionals' perspectives of text-based online counseling effectiveness with young people: Mixed methods pilot study. *JMIR Mental Health*, 7(1), e15564. <https://doi.org/10.2196/15564>
- O'Dea, B., King, C., Subotic-Kerry, M., Achilles, M. R., Cockayne, N., & Christensen, H. (2019). Smooth sailing: A pilot study of an online, school-based, mental health service for depression and anxiety. *Frontiers in Psychiatry*, 10. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2019.00574>
- O'Dea, B., King, C., Subotic-Kerry, M., O'Moore, K., & Christensen, H. (2017). School counselors' perspectives of a web-based stepped care mental health service for schools: Cross-sectional online survey. *JMIR Mental Health*, 4(4), e8369. <https://doi.org/10.2196/mental.8369>
- O'Kearney, R., Kang, K., Christensen, H., & Griffiths, K. (2009). A controlled trial of a school-based Internet program for reducing depressive symptoms in adolescent girls. *Depression and Anxiety*, 26(1), 65-72. <https://doi.org/10.1002/da.20507>
- Ong, M.-S., Lakoma, M., Gees Bhosrekar, S., Hickok, J., McLean, L., Murphy, M., Poland, R. E., Purtell, N., & Ross-Degnan, D. (2021). Risk factors for suicide attempt in children, adolescents, and young adults hospitalized for mental health disorders. *Child and Adolescent Mental Health*, 26(2), 134-142. <https://doi.org/10.1111/camh.12400>
- Özer, Ö. ve Köksal, B. (2023). Üniversite öğrencilerine yönelik ruh sağlığı hizmetlerinde internet tabanlı müdahaleler: Bir gözden geçirme. *Osmangazi Tıp Dergisi*, 45(5), 814-833. <https://doi.org/10.20515/otd.1309551>
- Özer, Ö., Köksal, B., & Altınok, A. (2024). Understanding university students' attitudes and preferences for internet-based mental health interventions. *Internet Interventions*, 35, 100722. <https://doi.org/10.1016/j.invent.2024.100722>
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (M. Bütün & S. B. Demir, Çev.). Pegem Akademi.
- Pereira, C. A., Wen, C. L., Miguel, E. C., & Polanczyk, G. V. (2015). A randomised controlled trial of a web-based educational program in child mental health for schoolteachers. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 24, 931-940. <https://doi.org/10.1007/s00787-014-0642-8>

- Pine, D. S., Cohen, P., Gurley, D., Brook, J., & Ma, Y. (1998). The risk for early-adulthood anxiety and depressive disorders in adolescents with anxiety and depressive disorders. *Archives of General Psychiatry*, 55(1), 56-64. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.55.1.56>
- Polanczyk, G. V., Salum, G. A., Sugaya, L. S., Caye, A., & Rohde, L. A. (2015). Annual research review: A meta-analysis of the worldwide prevalence of mental disorders in children and adolescents. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 56(3), 345-365. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12381>
- Porche, M. V., Fortuna, L. R., Lin, J., & Alegria, M. (2011). Childhood trauma and psychiatric disorders as correlates of school dropout in a national sample of young adults. *Child Development*, 82(3), 982-998. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2010.01534.x>
- Radez, J., Reardon, T., Creswell, C., Lawrence, P. J., Evdoka-Burton, G., & Waite, P. (2021). Why do children and adolescents (not) seek and access professional help for their mental health problems? A systematic review of quantitative and qualitative studies. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 30(2), 183-211. <https://doi.org/10.1007/s00787-019-01469-4>
- Reardon, T., Harvey, K., Baranowska, M., O'Brien, D., Smith, L., & Creswell, C. (2017). What do parents perceive are the barriers and facilitators to accessing psychological treatment for mental health problems in children and adolescents? A systematic review of qualitative and quantitative studies. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 26(6), 623-647. <https://doi.org/10.1007/s00787-016-0930-6>
- Rees, C. S., Anderson, R. A., Kane, R. T., & Finlay-Jones, A. L. (2016). Online obsessive-compulsive disorder treatment: Preliminary results of the "OCD? not me!" self-guided internet-based cognitive behavioral therapy program for young people. *JMIR Mental Health*, 3(3), e5363. <https://doi.org/10.2196/mental.5363>
- Richert, T., Anderberg, M., & Dahlberg, M. (2020). Mental health problems among young people in substance abuse treatment in Sweden. *Substance Abuse Treatment, Prevention and Policy*, 15(1), 1-10. <https://doi.org/10.1186/s13011-020-00282-6>
- Saulsbury, A., Marko-Holguin, M., Blomeke, K., Hinkle, C., Fogel, J., Gladstone, T., Bell, C., Reinecke, M., Corden, M., & Van Voorhees, B. W. (2013). Randomized clinical trial of a primary care internet-based intervention to prevent adolescent depression: One-year outcomes. *Journal of the Canadian Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 22(2), 106-117.
- Serbin, L. A., Kingdon, D., Ruttler, P. L., & Stack, D. M. (2015). The impact of children's internalizing and externalizing problems on parenting: Transactional processes and reciprocal change over time. *Development and Psychopathology*, 27(4pt1), 969-986. <https://doi.org/10.1017/S0954579415000632>
- Sethi, S., Campbell, A. J., & Ellis, L. A. (2010). The use of computerized self-help packages to treat adolescent depression and anxiety. *Journal of Technology in Human Services*, 28(3), 144-160. <https://doi.org/10.1080/15228835.2010.508317>
- Simon, N., Ploszajski, M., Lewis, C., Smallman, K., Roberts, N. P., Kitchiner, N. J., Brookes-Howell, L., & Bisson, J. I. (2021). Internet-based psychological therapies: A qualitative study of national health service commissioners and managers views. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 94(4), 994-1014. <https://doi.org/10.1111/papt.12341>
- Tagay, Ö. ve Savi Çakar, F. (2017). Okullarda yürütülen psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin okul psikolojik danışmanlarının görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1168-1186.
- Tuzgöl Dost, M. (2020). Okul psikolojik danışmanlarına göre ilkokullardaki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin durumu ve sorunları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(76), 1673-1690. <https://doi.org/10.17755/esosder.715029>
- Werner-Seidler, A., Perry, Y., Calear, A. L., Newby, J. M., & Christensen, H. (2017). School-based depression and anxiety prevention programs for young people: A systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 51, 30-47. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2016.10.005>
- Werner-Seidler, A., Spanos, S., Calear, A. L., Perry, Y., Torok, M., O'Dea, B., Christensen, H., & Newby, J. M. (2021). School-based depression and anxiety prevention programs: An updated systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 89, 102079. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2021.102079>
- Zeiler, M., Kuso, S., Nitsch, M., Simek, M., Adamcik, T., Herrero, R., Etchemendy, E., Mira, A., Oliver, E., Jones Bell, M., Karwautz, A., Wagner, G., Baños Rivera, R. M., Botella, C., & Waldherr, K. (2021). Online interventions to prevent mental health problems implemented in school settings: The perspectives from key stakeholders in Austria and Spain. *European Journal of Public Health*, 31, i71-i79. <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckab039>

ENGLISH VERSION

1. Introduction

Childhood and adolescence are high-risk periods for mental health problems. Half of lifetime mental disorder cases emerge during childhood and adolescence (Kessler et al., 2005). The global estimated prevalence rate of mental health disorders in children and adolescents is reported to be 13.4% (Polanczyk et al., 2015). Mental health problems experienced during childhood and adolescence are closely associated with significant crises, such as decreased academic performance (Agnafors et al., 2021), school dropout (Esch et al., 2014; Porche et al., 2011), and substance use (Richert et al., 2020), and suicide (Ong et al., 2021). Additionally, the negative impact of mental health problems encountered in early periods affects later years, thereby increasing the risk of experiencing mental health disorders in adulthood (Pine et al., 1998). These adverse outcomes associated with children's and adolescents' mental health problems highlight the importance of access to professional treatment. However, despite these negative impacts, children and adolescents often do not receive adequate professional psychological support due to barriers such as lack of mental health knowledge, stigma (Gulliver et al., 2010), lack of parental involvement, economic conditions, lack of access to specialists, or long waiting lists (Radez et al., 2021; Reardon et al., 2017). School-based mental health interventions are noted as facilitators in providing professional mental health support for children and adolescents (Clark et al., 2018). Schools are critical access points for reaching students to prevent mental health problems. The school counselor, who is readily accessible to children and adolescents spending much of their time at school, is the mental health professional most likely to assist them.

In Turkey, school counselors provide and coordinate psychological counseling and guidance activities in schools. School counselors are expected to provide developmental and preventive services in both individual and group formats (such as student assessment, information sharing/individual consultations, guidance, and follow-up), therapeutic services (individual and group counseling, psychosocial intervention, referrals), and supportive services (consultation with parents and

teachers, meetings) (Ministry of National Education [MoNE], 2020). However, the number of school counselors is insufficient to carry out these activities effectively (Tagay & Savi Çakar, 2017; Tuzgöl Dost, 2020). School counselors often spend most of their time working with students experiencing behavioral and adjustment issues (Beames et al., 2021). Additionally, they face challenges such as role ambiguity in schools, lack of interest in PCG services by parents and students, and inadequate physical facilities (Tagay & Savi Çakar, 2017). Limited resources, existing issues, and various responsibilities may further hinder school counselors' efforts to implement intervention and preventive practices (O'Dea et al., 2017). Taken together, these factors suggest that it may be challenging for school counselors to provide adequate individual mental health services to all students. Research indicates that young people seek information about mental health online and have a high intention to use internet-based interventions (Bell et al., 2022). The tendency of young people to seek mental health information online can be considered a preventive measure against these challenges. Internet-based interventions (IBIs) offer a promising avenue for addressing the challenges faced by school counselors. These interventions possess distinctive features, including anonymity, accessibility at any time, the capacity to progress at one's own pace, and simultaneous availability for numerous users. These attributes have the potential to facilitate more effective and efficient support for students in need. This emphasizes the importance of internet-based interventions in providing mental health services for young people.

Özer and Köksal (2023) defines internet-based interventions (IBIs) as the delivery of scientifically proven psychotherapy techniques accessible to users via online websites, mobile applications, or computer software. These interventions aim to prevent and treat psychological disorders, enhance users' well-being, and improve their coping skills. Users may engage with these interventions either under the guidance of a mental health professional or entirely on their own. These interventions have been shown to be effective in reducing mental health issues in children and adolescents, such as depression (O'Kearney et al., 2009; Sethi et al., 2010), anxiety (March et al., 2018, 2021;

O'Dea et al., 2019), stress, obsessive-compulsive disorder (Rees et al., 2016), and eating disorders, as well as in promoting positive outcomes like well-being and life purpose (Baños et al., 2017; Herbert & Manjula, 2022; Herrero et al., 2019). IBIs can be used both as direct interventions for existing mental health problems and as preventive measures to reduce the likelihood of these problems occurring (Beames et al., 2023; Kim et al., 2022; Saulsberry et al., 2013). A meta-analysis of prevention programs for adolescent depression found no significant difference between internet-based interventions and face-to-face interventions (Werner-Seidler et al., 2021). Although IBIs are primarily used for clinical issues and samples, they have also proven effective for non-clinical populations (Cavanagh et al., 2018; Cukrowicz & Joiner, 2007).

Research on internet-based interventions (IBIs) aimed at preventing mental health problems in school settings provides several advantages. These interventions can overcome physical or practical barriers to mental health services related to time, location, and costs (O'Dea et al., 2017); they provide opportunities for users to remain anonymous, offer information on mental health literacy, leverage young people's familiarity with technology, and enable easy access to numerous children and adolescents simultaneously (Navarro et al., 2020). However, alongside these advantages, IBIs present certain drawbacks, such as the lack of personal communication, privacy concerns, lack of internet access for all students, high dropout rates, and potentially encouraging excessive internet use among already highly internet-engaged youth (Zeiler et al., 2021). Considering these positive and negative factors, it is evident that multiple elements influence students' acceptance of IBIs in schools.

Internet-based interventions (IBIs) are one of the intervention methods for addressing mental health issues experienced by children and adolescents. Numerous studies have demonstrated that IBIs, developed within a scientific theoretical framework, are effective in both preventing and alleviating psychological problems. School counselors can play a critical role in implementing these interventions in schools, given their responsibility to identify students' needs, select appropriate intervention programs, and ensure effective program execution. In order to successfully implement IBIs in schools, it is of the utmost importance to gain an understanding of the attitudes of school counselors, who are mental health professionals, towards online resources and services. In Turkey, IBIs are a relatively new area of study, primarily encompassing review studies (Acar, 2022; Çetintulum-Huyut, 2019; Durdu Akgün et al., 2019; Özer & Köksal, 2023) and a few experimental studies (Buğa & Hamamcı, 2016; Göcek-Yorulmaz, 2020), as well as research exploring university students' preferences for IBIs (Özer et al., 2024). Nevertheless, literature has revealed no studies that examine the factors influencing the adoption and implementation of IBIs in schools. Thus, understanding

school counselors' perspectives on the feasibility, usability, and risks of IBIs within school-based psychological support services is crucial for successful implementation. This study aims to explore the applicability, usability, and risks of IBIs in school counseling services based on the perspectives of school counselors who have not previously experienced these interventions.

2. Method

2.1. Design

This research was conducted using phenomenological design, one of the qualitative research methods, to evaluate school counselors' perspectives on internet-based psychological support interventions. The phenomenological design is a qualitative research method conducted to explore and understand individuals' experiences and perceptions of a particular phenomenon (Creswell, 2014).

2.2. Participants

Participants were selected using the maximum variation sampling method (Patton, 2014). Efforts were made to ensure heterogeneity in terms of participants' gender, educational level, and the school level at which they worked. This approach aimed to gather information from a more diverse group. School counselors working in primary, middle, and high schools affiliated with the Ministry of National Education were included in the study. While there is no specific formula or rule for determining the appropriate sample size in qualitative research, data collection typically continues until saturation is reached until no new insights emerge regarding the phenomenon under study (Guba & Lincoln, 1982; Patton, 2014). Following this principle, interviews were ceased once data saturation was achieved. A total of 10 school counselors participated in the study. Details of the participants are presented in Table 1.

2.3. Procedure

Semi-structured individual interviews were conducted to gain an in-depth understanding of participants' perspectives, feelings, and thoughts. In the literature, brief explanations of IBIs are often provided to assess participants' views on these interventions, even if they lack prior experience with them (Beerli et al., 2022; Dederichs et al., 2021). Similarly, since participants in this study had not previously experienced internet-based interventions, each participant was given detailed information about the nature of these interventions and specific features of the services at the beginning of the interview. Additionally, the differences between guided and unguided internet-based interventions were explained, and participants' questions about internet-based interventions were addressed. The interview questions commenced once both the participant and researcher confirmed that the participant fully understood the concept of internet-based interventions.

Table 1.*Demographic Information of Participants*

Participants	Gender	Age	Education Level	Work Experience	Education Level of Workplace
K1	Female	34	Master's	12 years	High school
K2	Female	34	Master's	12 years	Primary school
K3	Female	32	Master's	6 years	High school
K4	Male	36	Master's	14 years	Middle school
K5	Male	35	Bachelor's	12 years	Kindergarten
K6	Female	43	Master's	20 years	High school
K7	Male	32	Bachelor's	9 years	Middle school
K8	Male	35	Master's	11 years	Middle school
K9	Female	29	Bachelor's	9 years	Middle school
K10	Female	35	Master's	13 years	Primary school

2.3.1. Ethical disclosure

In this study, all rules specified within the "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" have been adhered to. None of the actions listed under the second section of the directive, titled "Acts Contrary to Scientific Research and Publication Ethics," were committed. This study was conducted with the approval of the Ethics Committee for Social and Human Sciences Research at Tokat Gaziosmanpaşa University, dated 12.07.2023 and numbered 11.17.

2.4. Measures**2.4.1. Personal information form**

To gather information on the sociodemographic characteristics of the participants, a personal information form was developed by the researchers. This form includes questions about personal details such as gender, age, school level where they work, and years of experience.

2.4.2. Semi-structured interview form

A semi-structured interview form was developed by the researchers to gain a deeper understanding of participants' evaluations regarding the implementation of internet-based interventions in schools. This form was created based on the literature on internet-based interventions and school counseling (Beames et al., 2023; O'Dea et al., 2017; Zeiler et al., 2021). Two academics experienced in school counseling and internet-based interventions reviewed the form to provide expert opinions. To ensure clarity, a pilot interview was conducted with a school counselor, and the final version of the form was developed. The questions in the form were structured to include introductory questions (e.g., "Do you use the internet in your daily life? What do

you mostly use it for?"), content questions (e.g., "How could internet-based interventions be integrated into your current practices? What benefits do you see in using internet-based interventions? What challenges do you foresee in using internet-based interventions?"), probing questions (e.g., "Could you elaborate on this part?"), and closing questions (e.g., "Is there anything else you would like to add?"), as suggested by Creswell (2014).

2.5. Data Analysis

Content analysis was adopted to examine the qualitative data obtained from individual interviews systematically. It is a method used to interpret, categorize, and make sense of data, allowing the organization and analysis of textual data through the use of codes, categories, and themes (Patton, 2014). The interviews with participants were first transcribed. Each researcher independently read and coded the transcripts as part of the analysis process. The inter-coder reliability coefficient, as suggested by Miles and Huberman (1994), was calculated to ensure consistency among coders. Inter-coder reliability indicates the degree to which different coders (researchers or analysts) arrive at similar results when coding the same data set independently. Inter-coder reliability between 80% and 95% is considered reliable (Miles & Huberman, 1994). In this study, inter-coder reliability was found to be 86%. Differences in codes, categories, and themes were identified, re-evaluated, and finalized. Specifically, codes regarding privacy in the "concerns" theme and therapeutic relationship were initially considered from the user's perspective then they were categorized from both the school counselor's and the student/parent's perspectives. Subsequently, expert feedback was obtained from two academics with expertise in internet-based interventions and qualitative research methods.

2.6. Validity and Reliability

Various strategies are employed in qualitative research to ensure credibility, confirmability, transferability, and reliability. In this study, strategies such as participant validation, expert consultation, and thick description were used to enhance credibility, confirmability, and reliability (Creswell & Miller, 2000). The audio recordings of interviews conducted with participants were transcribed into written text. To clarify any potential inaccuracies or ambiguities, the transcriptions were sent to the participants for confirmation, and adjustments were made for two participants. Expert opinions were sought during the preparation of interview forms and after the codes, categories, and themes were established. Additionally, participants' statements were directly quoted within the appropriate themes without any modification. To further increase the reliability of the study, researcher triangulation was utilized. Multiple researchers participated in data collection, analysis, and interpretation processes. Regarding theory triangulation, a literature review was conducted prior to the interviews, and expert opinions from specialists in school counseling and those experienced with IBIs were obtained. Finally, to facilitate replication in future studies, the research process and procedural steps are explained in detail in the relevant sections of this study.

3. Findings

In response to an inquiry regarding the purposes for which school counselors utilize the internet, a range of responses was elicited, including communication with others, conducting research, following news, entertainment, learning, and education. In terms of professional use, counselors reported using the internet for purposes such as logging tasks in the e-guidance system, gathering information for informative activities, researching educational materials, exploring universities and faculties, using the YÖK Atlas, participating in online training, and utilizing Web 2.0 tools. Among the ten counselors included in the study, only two had partial knowledge of internet-based interventions, while the remaining eight had never heard of them. None of the participants had previously experienced internet-based interventions.

Participant responses about internet-based interventions were coded, and it was identified that these codes were initially grouped into subcategories such as school counselor, student/parent, PCG (Psychological Counseling and Guidance) application areas, and counselor needs. These subcategories were further clustered into three main themes: advantages, concerns, and internet-based interventions in PCG services. The themes and categories derived from the interviews are presented in Figure 1.

3.1. Advantages

The advantages theme encompasses the benefits of implementing internet-based interventions in schools. Participants evaluated these advantages in two distinct

categories: advantages from the perspective of the school counselor and advantages from the perspective of service recipients (students and parents). The code map created for the advantages theme is presented in Table 2.

3.1.1. Advantages from the school counselor's perspective

Implementing internet-based interventions in schools offers several advantages for school counselors. Participants noted that these interventions could support face-to-face work, offer time and cost savings, facilitate archiving and analysis, enable access to a larger number of people, allow easier communication with families, and provide the opportunity to establish a therapeutic relationship with students through well-structured interventions. Participant perspectives related to this category are as follows:

K5: "...to me, time efficiency is a very significant benefit. Additionally, I think these programs could be effective in reaching a larger number of people."

K6: "I could incorporate it into my own work. For example, I need to apply relaxation exercises with my students to help them cope with stress or assign homework, but time is limited in schools."

K7: "I would say ease of access is a positive aspect. We can access it from any environment we are in, which is an important advantage."

K10: "... It is very difficult for us to meet with families, especially couples. It could be beneficial in terms of supporting students with their problems from home as well."

3.1.2. Advantages for service recipients (students, parents)

The implementation of internet-based interventions in schools offers several advantages for students and parents receiving these services. Participants indicated that such interventions provide benefits like easy access, the ability to engage remotely in a comfortable setting, anonymity, time flexibility for the sessions, and overall facilitation of psychological support. Some illustrative statements from participants regarding advantages for service recipients are as follows:

K1: "It provides easy access for students, and they can access it with lower costs and less time investment."

K2: "If they have issues with opening up to someone else, the lack of face-to-face communication could actually be desirable for some students."

K8: "Not everyone has the financial means to receive individual support, and there are often difficulties in getting appointments at free services."

K9: "...they can plan their own time, which also allows for time savings."

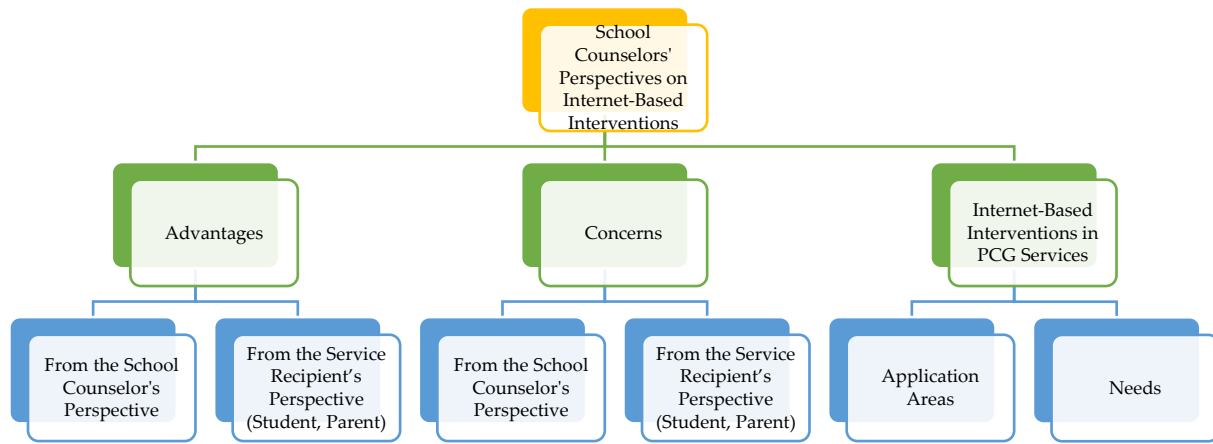

Figure 1. School counselors' perspectives on internet-based interventions

Table 2.

Code Map for the Advantages Theme

Theme	Category	Code
Advantages	From the School Counselor's Perspective	Supporting face-to-face work
		Time and cost savings
		Archiving
		Ease in analysis
		Access to a larger number of people
	From the Service Recipient's Perspective (Student, Parent)	Easier access to families
		Ability to establish a therapeutic relationship with students through structured interventions
		Easy access to mental health interventions
		Ability to participate remotely in a comfortable setting
		Anonymity
		Flexible timing for sessions
		Access to psychological support

3.2. Concerns

The second theme that emerged from the participants' views is concerns. The theme of concern encompasses school counselors' apprehensions regarding the implementation of internet-based interventions in schools. This theme is divided into two categories: concerns from the perspective of the school counselor and concerns from the perspective of service recipients (students, parents). The code map created for the concerns theme is presented in Table 3.

3.2.1. Concerns from the school counselor's perspective

Participants expressed various concerns about implementing internet-based interventions in schools. These concerns included maintaining confidentiality, the

artificial nature of communication, data storage issues, the lack of a therapeutic relationship, doubts about effectiveness, and challenges in controlling both the intervention and participants. Some statements reflecting school counselors' concerns are as follows:

K2: "I believe the therapeutic power of counseling done face-to-face, looking into someone's eyes, is much greater."

K4: "I do not think an internet-based intervention with professional support can create the same therapeutic effect as the warm, intimate environment that develops in face-to-face conversations."

K8: "There could be ethical violations. Especially if there is data collection involved, there could be an ethical issue."

K10: "It might be challenging to monitor who is participating and who is not."

3.2.2. Concerns from the service recipients' perspective (students, parents)

Participants also highlighted several concerns related to service recipients, such as students and families. According to the participants, concerns for students and parents included maintaining confidentiality, secure data storage, lack of access to digital devices, inability to benefit from the therapeutic relationship, technological disruptions (such as internet connectivity issues or device malfunctions), applicability across different age groups, risk of technology addiction, lack of seriousness, effectiveness of the intervention, suicide prevention, and difficulty in opening up. Some participant statements regarding these concerns are as follows:

K2: "The person might worry about who will use their responses, for what purpose, and if they will be used solely for the purpose of helping them."

K7: "There could be technical issues. For instance, internet disconnections could happen. In such situations, a disconnection during full concentration could negatively impact the person."

K8: "First of all, it needs to be a platform where users can be absolutely confident about security when engaging in internet-based interventions."

K1: "Accessing technological devices and internet facilities is very challenging for most students."

K2: "Personal irresponsibility may come into play here. They might not take the program seriously if do not speak with someone face-to-face."

Table 3.

Code Map for the Concerns Theme

Theme	Category	Code
Concerns	From the School Counselor's Perspective	Maintaining confidentiality
		Artificiality in communication
		Data storage
		Lack of therapeutic relationship
		Doubts about effectiveness
		Difficulty in controlling the intervention and participants
	From the Service Recipient's Perspective (Student, Parent)	Maintaining confidentiality
		Data security
		Lack of access to digital devices
		Inability to benefit from the therapeutic relationship
		Technological issues (internet connectivity problems, device malfunctions)
		Applicability across different age groups
		Risk of technology addiction
		Lack of seriousness
		Concerns about effectiveness
		Suicide prevention measures
		Difficulty in opening up

3.3. Internet-Based Interventions in PCG Services

The third theme identified from school counselors' perspectives is internet-based interventions within psychological counseling and guidance (PCG) services. This theme includes categories related to application areas of internet-based interventions and the needs of

professionals for implementing these interventions. The code map for the theme of Internet-Based Interventions in PCG Services is presented in Table 4.

3.3.1. Application areas

The participants indicated that internet-based interventions could be integrated into school PCG services.

As they perceive it, these interventions could be employed in both preventive and remedial capacities within the context of school PCG services. Additionally, participants noted that internet-based interventions could be applied in areas such as career guidance, educational guidance (e.g., managing exam anxiety), and personal-social guidance (e.g., addressing phobias, anger management, addiction, time management, and peer bullying). Furthermore, there is a perspective that these services should also be developed and implemented for parents and teachers within schools. Apart from these application areas, participants indicated that internet-based interventions could serve as supportive tools for face-to-face counseling activities. Some of their views on application areas are provided below:

K4: "There are children who have issues with friendship relationships. A task like 'Today, go introduce yourself to a friend' might be more appealing to the child."

K7: "We frequently have sessions regarding exam anxiety. Overcoming exam anxiety takes time, so support outside school could also be beneficial for students, as well as for parents."

K8: "It can also be applied in support services directed at parents and teachers, with interventions on how they can support students."

K3: "I would like programs prepared for families as well; there is a great need. I cannot always reach the families. Also, our teachers have significant needs as well, for instance, regarding communication skills or even understanding children's developmental stages."

K10: "Internet-based interventions could be used in areas like anger management, time management, and coping with stress."

3.3.2. Needs of professionals

Participants indicated that school counselors have specific needs for implementing internet-based interventions in PCG services within schools. According to the participants, school counselors need technological literacy, training on the use of internet-based interventions, supervision for the expert support offered in these interventions, information on internet-based interventions, knowledge of how to develop intervention content, and the opportunity to experience practical examples of such interventions. Some statements regarding the needs of school counselors are as follows:

K1: "Training and support on internet-based intervention methods are necessary. How are they used, and what should be done when challenges arise?"

K5: "I think more information should be provided in professional workshops to raise awareness about internet-based interventions."

K5: "If I am going to conduct internet-based interventions, I would like to be informed about the theoretical foundation, at the very least."

K9: "It is an unfamiliar topic for us, and I believe that supervision on approaches for interacting with students in this process would be necessary."

Table 4.

Code Map for Internet-based Interventions in PCG Services Theme

Theme	Category	Code
Internet-Based Interventions in PCG Services	Application Areas	Career guidance
		Educational guidance (exam anxiety)
		Personal-social guidance (phobias, anger management, addiction, time management, peer bullying)
		Training for parents
		Training for teachers
		Supporting face-to-face psychological counseling activities
	Needs	Technology literacy
		Training on the use of internet-based interventions
		Supervision expert support in interventions
		Information on Internet-based interventions
		Knowledge to create intervention content
		Experience with practical examples of interventions

4. Discussion

This study was conducted to understand the perspectives of school counselors in Turkey who had not previously experienced internet-based interventions regarding such interventions and to evaluate the factors related to offering this service in schools.

The first finding of the study reveals that while the school counselors participating in the research use the Internet for professional activities (e.g., e-guidance), they do not use Internet-based intervention programs in their schools. This finding had been expected, as there are currently no internet-based interventions available for students in Turkish schools. However, a study conducted with school counselors in Australia reported that 77.2% (112/145) of the sample used or referred students to at least one type of web-based program (O'Dea et al., 2017). From this perspective, it appears that there is a need to develop internet-based interventions in Turkey that school counselors can use professionally and recommend to their students.

In examining the advantages of internet-based interventions (IBIs) from the perspective of school counselors, it was found that counselors view these interventions as complementary to face-to-face counseling, time-saving, facilitating archiving and analysis, enabling access to a larger number of individuals, easing communication with families, and allowing the establishment of therapeutic relationships with students through structured programs. When considering school counselors' views on the advantages of IBIs, it can be inferred that they believe IBIs could enhance their service quality.

The literature generally evaluates the advantages of IBIs from the perspective of service users, with only occasional reference to benefits for practitioners. For instance, in a study by O'Dea et al. (2017), it was indicated that IBIs could reduce the workload of school counselors and increase their capacity to serve more students. Additionally, IBIs are considered advantageous for offering ease of implementation as an innovative approach in schools (Beames et al., 2023). In this context, the ability of IBIs to reach multiple individuals simultaneously, facilitate archiving and data analysis, and save time may help school counselors manage some of the challenges they face. Consequently, it can be suggested that utilizing internet-based interventions may be beneficial for school counselors in delivering PCG services more effectively.

The other category within the advantages theme focuses on the benefits of IBIs for service recipients (students and parents). Participants mentioned advantages such as cost-effectiveness, ease of access, the ability to participate remotely in a comfortable setting, anonymity, time flexibility, and facilitating access to psychological support. Based on school counselors' views, it can be suggested that they perceive IBIs as an alternative or complementary

option for students and parents to access psychological support. Similarly, the literature notes that IBIs can increase accessibility to psychological support and eliminate time and space constraints (Navarro et al., 2020; O'Dea et al., 2017; Zeiler et al., 2021). In addition to enhancing access to support, anonymity in IBIs may help overcome the barrier of stigma. Consistent with these views, research indicates that individuals are more willing to discuss sensitive issues when they are not personally identifiable and their identity remains protected (Navarro et al., 2020). The advantages noted by participants suggest that IBIs could facilitate access to mental health services for students and parents. These findings align with the perspective that IBIs provide scientifically objective information on mental health and make psychological support more accessible to students in schools (Navarro et al., 2020; O'Dea et al., 2017; Zeiler et al., 2021).

In examining the concerns about internet-based interventions (IBIs) from the perspective of school counselors, various issues emerge, including the ability to maintain confidentiality, the artificiality of communication, data storage, the lack of a therapeutic relationship, doubts about effectiveness, and challenges in controlling the intervention and participants. School counselors have ethical duties and responsibilities toward the individuals they serve, and it appears that they consider these legal and ethical obligations when evaluating IBIs. Specifically, counselors seem to express concern that their responsibility to protect clients' sensitive information could be compromised with IBIs. Supporting this interpretation, the literature also highlights concerns regarding the privacy and storage of personal data when using IBIs in schools (Beames et al., 2021). Similar privacy concerns are noted in other mental health interventions utilizing digital technologies (Foon et al., 2020). Additionally, school counselors are responsible for prioritizing the well-being and benefit of those they serve. The uncertainty about whether IBIs are fully functional and beneficial for students or parents may be troubling for counselors, a view echoed in the literature (O'Dea et al., 2017). Another significant concern relates to establishing a therapeutic relationship. In psychological counseling, the therapeutic relationship is essential for facilitating healing (Lambert & Barley, 2001). Uncertainty regarding the existence or formation of this relationship in IBIs may have contributed to counselors' reservations. Research suggests that IBIs might hinder or complicate the development of a deep connection between counselor and client (Mol et al., 2019; Zeiler et al., 2021). Concerns about the therapeutic relationship are common among counselors when discussing digital technology in mental health support (Foon et al., 2020). Another concern involves ensuring client engagement and controlling the process. School counselors are responsible for delivering services effectively, and the lack of control over both the intervention and participants in IBIs may raise worries about service efficacy. The literature aligns with these findings, noting concerns about intervention effectiveness

and challenges in monitoring both the intervention and students (O'Dea et al., 2017). Taken together, these perspectives suggest that school counselors consider their ethical duties in mental health services and approach IBIs with caution.

In examining the concerns about internet-based interventions (IBIs) from the perspective of service recipients, participants expressed apprehensions related to data privacy, data storage, lack of access to digital devices, inability to benefit from the therapeutic relationship, technological issues (e.g., internet connectivity problems, device malfunctions), applicability across different age groups, risk of technology addiction, lack of seriousness, intervention effectiveness, inability to receive immediate support in cases of suicide, and difficulty in opening up. These views suggest that school counselors approach IBIs cautiously to ensure that their students are not harmed in any way during the support process. Students receiving mental health support may share sensitive information in IBIs, and any data breach poses significant risks. Consistent with this concern, the literature identifies data privacy and storage as major worries related to IBIs (Navarro et al., 2020; O'Dea et al., 2017). Another concern is that students and parents may not fully benefit from the therapeutic power of a relationship in IBIs. Although anonymity in IBIs provides certain advantages, school counselors worry that this could hinder the formation of a therapeutic relationship, which has proven healing effects (Navarro et al., 2020; O'Dea et al., 2017; Zeiler et al., 2021). Additionally, school counselors want all students to have access to PCG services. However, lack of access to digital devices or inadequate internet infrastructure could prevent some students from benefiting from these interventions, raising concerns about equal access (Simon et al., 2021). Another significant concern relates to the uncertainty about handling crises, such as suicide, within IBIs. The literature similarly highlights concerns about the inability to provide immediate support in emergencies (Navarro et al., 2020). Moreover, counselors expressed concerns about encouraging further internet use among youth who already spend excessive time online, which could lead to other issues, such as internet addiction. Consistent with these findings, the literature also raises concerns about the potential negative impact of increased internet exposure through IBIs (Zeiler et al., 2021). Considering these concerns, various measures should be implemented to enhance the feasibility and effectiveness of IBIs. Strengthening security measures for data storage, developing effective communication methods, personalizing interventions, and planning for crises can contribute to the more successful implementation of these interventions.

The third theme identified in this study is internet-based interventions (IBIs) within psychological counseling and guidance (PCG) services. Regarding application areas, school counselors indicated that IBIs could be used in

preventive and remedial services. It can be inferred that school counselors view IBIs as tools to prevent potential future issues and support students' healthy development. Consistent with this, other studies suggest that such interventions could be broadly applied in schools to serve preventive purposes (Zeiler et al., 2021). Indeed, research has shown the effectiveness of school-based IBIs aimed at preventing issues like depression and anxiety (Werner et al., 2017), aggression (Lochman et al., 2017), risky sexual behaviors (Doubova et al., 2016), and eating disorders (Moessner et al., 2016). Within preventive and remedial services, participants noted that IBIs could be implemented in career guidance, educational guidance, and personal-social guidance. This finding suggests that IBIs could be integrated into not only mental health support but also educational and career-related domains. Additionally, participants highlighted the need to develop these services for not only students but also parents and teachers. It can be interpreted that school counselors recognize the importance of involving parents in supporting students' mental health and life skills. Parent and child behaviors are interdependent, influencing each other in a reciprocal cycle (Serbin et al., 2015). Research on parent-oriented intervention programs has shown that they can reduce children's behavioral problems and parents' dysfunctional behaviors, as well as effectively teach parenting strategies (Flores et al., 2020; MacDonell et al., 2017). From this perspective, IBIs could serve as valuable resources for both students and parents. Parents could gain the knowledge and skills needed to support their children's academic and psychological development and incorporate these into their daily lives. Teachers, on the other hand, could benefit from internet-based training programs to better understand and effectively address students' needs. The literature also includes IBIs designed to support teachers in fostering children's mental health (Corkum et al., 2019; Pereira et al., 2015).

Another category identified is needs. The participants indicated that school counselors require technology literacy, training on using internet-based interventions, supervision for expert support during interventions, information on IBIs, knowledge of how to develop intervention content, and opportunities to experience practical examples. Given that IBIs are not yet implemented in Turkish schools, it can be inferred that school counselors may lack sufficient knowledge about this process. As they begin to integrate IBIs into PCG services, school counselors would need to learn how to implement these interventions most effectively. Consistent with participants' views, the literature indicates that to foster acceptance and positive attitudes toward IBIs, practitioners need in-depth theoretical and practical training, as well as opportunities to gain practical experience (Zeiler et al., 2021). Research suggests that school counselors' lack of digital intervention training and misconceptions about quality and efficacy influence the adoption of IBIs in school settings (Glasheen et al., 2015). Enhancing school counselors' knowledge and

skills regarding IBIs is emphasized as a means to facilitate the successful implementation of these interventions in schools (Beames et al., 2021).

This study gathered valuable insights from participants. However, certain limitations should be considered when interpreting the findings. The participant group consisted of school counselors working in a province in Turkey who had not previously experienced internet-based interventions. Although participants were provided with detailed information about IBIs during the interviews, none of them had actually used such a program before.

School counselors perceive that internet-based interventions offer numerous advantages for both themselves and the service recipients. At the same time, various concerns regarding the use of IBIs in schools were identified. Additionally, the study's findings provide guidance on possible application areas for IBIs in schools. These perspectives shed light on the barriers and facilitators for implementing IBIs in Turkish schools.

Future research could focus on the views of school counselors who have experienced internet-based interventions. Exploring the perspectives of student users is also crucial. The literature highlights the need for further study of participation in IBIs, user experiences, and related challenges.

Author Contributions : All authors actively contributed to all stages of the research. The first author primarily contributed to the introduction section, while the second author was more involved in the methods section. Both authors participated in analyzing the qualitative data. The second author played a more active role in the findings section, and the first author took a lead role in the discussion section. All authors reviewed and approved the final version of the study.

Funding : No financial support was received for this study.

Conflict of Interest : The authors declare no conflicts of interest with any institution or individual regarding this study.

Data Availability : Data supporting this research are available upon request by contacting the corresponding author.

References

- Acar, H. (2022). Web tabanlı psikolojik destek uygulamaları üzerine minör bir değerlendirme: avantajlar-sınırlılıklar. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 414-423. <https://doi.org/10.47525/ulasbid.1003842>
- Agnafors, S., Barmark, M., & Sydsjö, G. (2021). Mental health and academic performance: A study on selection and causation effects from childhood to early adulthood. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 56(5), 857-866. <https://doi.org/10.1007/s00127-020-01934-5>
- Baños, R. M., Etxemendy, E., Mira, A., Riva, G., Gaggioli, A., & Botella, C. (2017). Online positive interventions to promote well-being and resilience in the adolescent population: A narrative review. *Frontiers in Psychiatry*, 8. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2017.00010>
- Beames, J. R., Johnston, L., O'Dea, B., Torok, M., Christensen, H., Boydell, K. M., & Werner-Seidler, A. (2021). Factors that help and hinder the implementation of digital depression prevention programs: School-based cross-sectional study. *Journal of Medical Internet Research*, 23(8), e26223. <https://doi.org/10.2196/26223>
- Beames, J. R., Werner-Seidler, A., Hodgins, M., Brown, L., Fujimoto, H., Bartholomew, A., Maston, K., Huckvale, K., Zbukvic, I., Torok, M., Christensen, H., Batterham, P. J., Calear, A. L., Lingam, R., & Boydell, K. M. (2023). Implementing a digital depression prevention program in Australian secondary schools: Cross-sectional qualitative study. *JMIR Pediatrics and Parenting*, 6(1), e42349. <https://doi.org/10.2196/42349>
- Beerli, J., Ehlert, U., & Amiel Castro, R. T. (2022). Internet-based interventions for perinatal depression and anxiety symptoms: An ethnographic qualitative study exploring the views and opinions of midwives in Switzerland. *BMC Primary Care*, 23(1). <https://doi.org/10.1186/s12875-022-01779-8>
- Bell, I. H., Thompson, A., Valentine, L., Adams, S., Alvarez-Jimenez, M., & Nicholas, J. (2022). Ownership, use of, and interest in digital mental health technologies among clinicians and young people across a spectrum of clinical care needs: Cross-sectional survey. *JMIR Mental Health*, 9(5), e30716. <https://doi.org/10.2196/30716>
- Buğa, A., & Hamamcı, Z. (2016). Bilişsel davranışçı yaklaşıma dayalı web tabanlı interaktif ve geleneksel psiko-eğitim programlarının çocukların bilişsel hatalarına ve psikolojik belirtilerine etkisi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 15(3), 783-809.
- Cavanagh, K., Churchard, A., O'Hanlon, P., Mundy, T., Votolato, P., Jones, F., Gu, J., & Strauss, C. (2018). A randomised controlled trial of a brief online mindfulness-based intervention in a non-clinical population: Replication and extension. *Mindfulness*, 9(4), 1191-1205. <https://doi.org/10.1007/s12671-017-0856-1>
- Clark, L. H., Hudson, J. L., Dunstan, D. A., & Clark, G. I. (2018). Barriers and facilitating factors to help-seeking for symptoms of clinical anxiety in adolescent males. *Australian Journal of Psychology*, 70(3), 225-234. <https://doi.org/10.1111/ajpy.12191>
- Corkum, P., Elik, N., Blotnicky-Gallant, P. A., McGonnell, M., & McGrath, P. (2019). Web-based intervention for teachers of elementary students with ADHD: Randomized controlled trial. *Journal of Attention Disorders*, 23(3), 257-269. <https://doi.org/10.1177/1087054715603198>
- Cresswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3rd ed.). Sage.
- Creswell, J. W., & Miller, D. L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory Into Practice*, 39(3), 124-130. https://doi.org/10.1207/s15430421tip3903_2
- Cukrowicz, K. C., & Joiner, T. E. (2007). Computer-based intervention for anxious and depressive symptoms in a non-clinical population. *Cognitive Therapy and Research*, 31(5), 677-693. <https://doi.org/10.1007/s10608-006-9094-x>
- Çetintulum-Huyut, B. (2019). Anksiyete bozukluklarının tedavisinde internet tabanlı bilişsel davranışçı terapi uygulamaları. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 3(6), 251-263. <https://doi.org/10.31461/ybpd.622846>
- Dederichs, M., Weber, J., Pischke, C. R., Angerer, P., & Apolinário-Hagen, J. (2021). Exploring medical students' views on digital mental health interventions: A qualitative study. *Internet Interventions*, 25, 100398. <https://doi.org/10.1016/j.invent.2021.100398>
- Doubova, S. V., Infante-Castañeda, C., & Pérez-Cuevas, R. (2016). Internet-based educational intervention to prevent risky sexual behaviors in Mexican adolescents: Study protocol. *BMC Public Health*, 16, 1-8. <https://doi.org/10.1186/s12889-016-2990-4>
- Durdu Akgün, B., Aktaş, A., & Yorulmaz, O. (2019). Ruh sağlığında mobil uygulamalar: Etkinliğe yönelik sistematik bir gözden geçirme. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar - Current Approaches in Psychiatry*, 11(4), 519-530. <https://doi.org/10.18863/pgy.441765>
- Esch, P., Bocquet, V., Pull, C., Couffignal, S., Lehnert, T., Graas, M., Fond-Harmant, L., & Anseau, M. (2014). The downward spiral of mental disorders and educational attainment: A systematic review on early school leaving. *BMC Psychiatry*, 14(1), 237. <https://doi.org/10.1186/s12888-014-0237-4>
- Florea, I. S., Dobrea, A., Pășărelu, C. R., Georgescu, R. D., & Milea, I. (2020). The efficacy of internet-based parenting programs for children and adolescents with behavior problems: A meta-analysis of randomized clinical trials. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 23(4), 510-528. <https://doi.org/10.1007/s10567-020-00326-0>
- Foon, L. W., Zainudin, Z. N., Yusop, Y. M., & Wan Othman, W. N. (2020). E-counselling: The intention, motivation and deterrent among school counsellors. *Universal Journal of Educational Research*, 8(3), 44-51.
- Glasheen, K., Campbell, M., & Shochet, I. (2015). School counsellors' and students' attitudes to online counselling: A qualitative study. *Journal of Relationships Research*, 6, e12. <https://doi.org/10.1017/jrr.2015.8>
- Göcek-Yorulmaz, E. (2020). *Obsesif kompulsif bozukluk için bilişsel davranışçı yaklaşıma dayanan internet destekli bir kendine yardım programı geliştirme ve etkililiğini araştırma* [Yayımlanmamış doktora tezi, Ege Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Gulliver, A., Griffiths, K. M., & Christensen, H. (2010). Perceived barriers and facilitators to mental health help-seeking in young people: A systematic review. *BMC Psychiatry*, 10(1), 113. <https://doi.org/10.1186/1471-244X-10-113>
- Herbert, H. S., & Manjula, M. (2022). Resilience based intervention to promote mental health of college students: A preliminary feasibility study from India. *Mental Health & Prevention*, 26, 200239. <https://doi.org/10.1016/j.mhp.2022.200239>
- Herrero, R., Mira, A., Cormo, G., Etchemendy, E., Baños, R., García-Palacios, A., Ebert, D. D., Franke, M., Berger, T., Schaub, M. P., Görlich, D., Jacobi, C., & Botella, C. (2019). An Internet based intervention for improving resilience and coping strategies in university students: Study protocol for a randomized controlled trial. *Internet Interventions*, 16, 43-51. <https://doi.org/10.1016/j.invent.2018.03.005>
- Kessler, R. C., Berglund, P., Demler, O., Jin, R., Merikangas, K. R., & Walters, E. E. (2005). Lifetime prevalence and age-of-onset distributions of DSM-IV disorders in the national comorbidity survey replication. *Archives of General Psychiatry*, 62(6), 593-602. <https://doi:10.1001/archpsyc.62.6.593>
- Kim, Y., Lee, C. M., & Kang, S. Y. (2022). Effects of a web-based alcohol drinking prevention program linking school-to-home in elementary students. *Public Health Nursing*, 39(2), 472-480. <https://doi.org/10.1111/phn.12975>
- Lambert, M. J., & Barley, D. E. (2001). Research summary on the therapeutic relationship and psychotherapy outcome. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 38(4), 357. <https://doi.org/10.1037//0033-3204.38.4.357>
- Lochman, J. E., Boxmeyer, C. L., Jones, S., Qu, L., Ewoldsen, D., & Nelson III, W. M. (2017). Testing the feasibility of a briefer school-based preventive intervention with aggressive children: A hybrid intervention with face-to-face and internet components. *Journal of School Psychology*, 62, 33-50. <https://doi.org/10.1016/j.jsp.2017.03.010>
- MacDonell, K. W., & Prinz, R. J. (2017). A review of technology-based youth and family-focused interventions. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 20, 185-200. <https://doi.org/10.1007/s10567-016-0218-x>
- March, S., Batterham, P. J., Rowe, A., Donovan, C., CEAR, A. L., & Spence, S. H. (2021). Trajectories of change in an open-access internet-based cognitive behavior program for childhood and adolescent anxiety: Open trial. *JMIR Mental Health*, 8(6), e27981. <https://doi.org/10.2196/27981>
- March, S., Spence, S. H., Donovan, C. L., & Kenardy, J. A. (2018). Large-scale dissemination of internet-based cognitive behavioral therapy for youth anxiety: Feasibility and acceptability study. *Journal of Medical Internet Research*, 20(7), e9211. <https://doi.org/10.2196/jmir.9211>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Sage Publications.
- Ministry of National Education. (2020). *Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yönetmeliği*. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_08/14231603_Rehberlik_ve_Psikolojik_DanYYma_Hizmetleri_YonetmeliYi_2.pdf
- Moessner, M., Minarik, C., Ozer, F., & Bauer, S. (2016). Effectiveness and cost-effectiveness of school-based dissemination strategies of an Internet-based program for the prevention and early intervention in eating disorders: A randomized trial. *Prevention Science*, 17, 306-313. <https://doi.org/10.1007/s11121-015-0619-y>
- Mol, M., van Genugten, C., Dozeman, E., van Schaik, D. J., Draisma, S., Riper, H., & Smit, J. H. (2019). Why uptake of blended internet-based interventions for depression is challenging: A qualitative study on therapists' perspectives. *Journal of Clinical Medicine*, 9(1), 91. <https://doi.org/10.3390/jcm9010091>
- Navarro, P., Sheffield, J., Edirippulige, S., & Bambling, M. (2020). Exploring mental health professionals' perspectives of text-based online counseling effectiveness with young people: Mixed methods pilot study. *JMIR Mental Health*, 7(1), e15564. <https://doi.org/10.2196/15564>
- O'Dea, B., King, C., Subotic-Kerry, M., Achilles, M. R., Cockayne, N., & Christensen, H. (2019). Smooth sailing: A pilot study of an online, school-based, mental health service for depression and anxiety. *Frontiers in Psychiatry*, 10. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2019.00574>
- O'Dea, B., King, C., Subotic-Kerry, M., O'Moore, K., & Christensen, H. (2017). School counselors' perspectives of a web-based stepped care mental health service for schools: Cross-sectional online survey. *JMIR Mental Health*, 4(4), e8369. <https://doi.org/10.2196/mental.8369>
- O'Kearney, R., Kang, K., Christensen, H., & Griffiths, K. (2009). A controlled trial of a school-based Internet program for reducing depressive symptoms in adolescent girls. *Depression and Anxiety*, 26(1), 65-72. <https://doi.org/10.1002/da.20507>
- Ong, M.-S., Lakoma, M., Gees Bhosrekar, S., Hickok, J., McLean, L., Murphy, M., Poland, R. E., Purtell, N., & Ross-Degnan, D. (2021). Risk factors for suicide attempt in children, adolescents, and young adults hospitalized for mental health disorders. *Child and Adolescent Mental Health*, 26(2), 134-142. <https://doi.org/10.1111/camh.12400>
- Özer, Ö., & Köksal, B. (2023). Üniversite öğrencilerine yönelik ruh sağlığı hizmetlerinde internet tabanlı müdahaleler: Bir gözden geçirme. *Osmangazi Tıp Dergisi*, 45(5), 814-833. <https://doi.org/10.20515/otd.1309551>
- Özer, Ö., Köksal, B., & Altınok, A. (2024). Understanding university students' attitudes and preferences for internet-based mental health interventions. *Internet Interventions*, 35, 100722. <https://doi.org/10.1016/j.invent.2024.100722>
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (M. Bütün & S. B. Demir, Çev.). Pegem Akademi.
- Pereira, C. A., Wen, C. L., Miguel, E. C., & Polanczyk, G. V. (2015). A randomised controlled trial of a web-based educational program in child mental health for schoolteachers. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 24, 931-940. <https://doi.org/10.1007/s00787-014-0642-8>

- Pine, D. S., Cohen, P., Gurley, D., Brook, J., & Ma, Y. (1998). The risk for early-adulthood anxiety and depressive disorders in adolescents with anxiety and depressive disorders. *Archives of General Psychiatry*, 55(1), 56-64. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.55.1.56>
- Polanczyk, G. V., Salum, G. A., Sugaya, L. S., Caye, A., & Rohde, L. A. (2015). Annual research review: A meta-analysis of the worldwide prevalence of mental disorders in children and adolescents. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 56(3), 345-365. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12381>
- Porche, M. V., Fortuna, L. R., Lin, J., & Alegria, M. (2011). Childhood trauma and psychiatric disorders as correlates of school dropout in a national sample of young adults. *Child Development*, 82(3), 982-998. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2010.01534.x>
- Radez, J., Reardon, T., Creswell, C., Lawrence, P. J., Evdoka-Burton, G., & Waite, P. (2021). Why do children and adolescents (not) seek and access professional help for their mental health problems? A systematic review of quantitative and qualitative studies. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 30(2), 183-211. <https://doi.org/10.1007/s00787-019-01469-4>
- Reardon, T., Harvey, K., Baranowska, M., O'Brien, D., Smith, L., & Creswell, C. (2017). What do parents perceive are the barriers and facilitators to accessing psychological treatment for mental health problems in children and adolescents? A systematic review of qualitative and quantitative studies. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 26(6), 623-647. <https://doi.org/10.1007/s00787-016-0930-6>
- Rees, C. S., Anderson, R. A., Kane, R. T., & Finlay-Jones, A. L. (2016). Online obsessive-compulsive disorder treatment: Preliminary results of the "OCD? not me!" self-guided internet-based cognitive behavioral therapy program for young people. *JMIR Mental Health*, 3(3), e5363. <https://doi.org/10.2196/mental.5363>
- Richert, T., Anderberg, M., & Dahlberg, M. (2020). Mental health problems among young people in substance abuse treatment in Sweden. *Substance Abuse Treatment, Prevention and Policy*, 15(1), 1-10. <https://doi.org/10.1186/s13011-020-00282-6>
- Saulsberry, A., Marko-Holguin, M., Blomeke, K., Hinkle, C., Fogel, J., Gladstone, T., Bell, C., Reinecke, M., Corden, M., & Van Voorhees, B. W. (2013). Randomized clinical trial of a primary care internet-based intervention to prevent adolescent depression: One-year outcomes. *Journal of the Canadian Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 22(2), 106-117.
- Serbin, L. A., Kingdon, D., Ruttie, P. L., & Stack, D. M. (2015). The impact of children's internalizing and externalizing problems on parenting: Transactional processes and reciprocal change over time. *Development and Psychopathology*, 27(4 Pt 1), 969-986. <https://doi.org/10.1017/S0954579415000632>
- Sethi, S., Campbell, A. J., & Ellis, L. A. (2010). The use of computerized self-help packages to treat adolescent depression and anxiety. *Journal of Technology in Human Services*, 28(3), 144-160. <https://doi.org/10.1080/15228835.2010.508317>
- Simon, N., Ploszajski, M., Lewis, C., Smallman, K., Roberts, N. P., Kitchiner, N. J., Brookes-Howell, L., & Bisson, J. I. (2021). Internet-based psychological therapies: A qualitative study of national health service commissioners and managers views. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 94(4), 994-1014. <https://doi.org/10.1111/papt.12341>
- Tagay, Ö., & Savi Çakar, F. (2017). Okullarda yürütülen psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin okul psikolojik danışmanlarının görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1168-1186.
- Tuzgöl Dost, M. (2020). Okul psikolojik danışmanlarına göre ilkokullardaki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin durumu ve sorunları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(76), 1673-1690. <https://doi.org/10.17755/esosder.715029>
- Werner-Seidler, A., Perry, Y., Calear, A. L., Newby, J. M., & Christensen, H. (2017). School-based depression and anxiety prevention programs for young people: A systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 51, 30-47. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2016.10.005>
- Werner-Seidler, A., Spanos, S., Calear, A. L., Perry, Y., Torok, M., O'Dea, B., Christensen, H., & Newby, J. M. (2021). School-based depression and anxiety prevention programs: An updated systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 89, 102079. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2021.102079>
- Zeiler, M., Kuso, S., Nitsch, M., Simek, M., Adamcik, T., Herrero, R., Etchemendy, E., Mira, A., Oliver, E., Jones Bell, M., Karwautz, A., Wagner, G., Baños Rivera, R. M., Botella, C., & Waldherr, K. (2021). Online interventions to prevent mental health problems implemented in school settings: The perspectives from key stakeholders in Austria and Spain. *European Journal of Public Health*, 31, i71-i79. <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckab039>